

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง
พระราชกำหนด
พิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๕๕
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว)

บรรจुरะเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันจันทร์ที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๕

อ.พ. ๒/๒๕๕๕

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๕๕ ตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๙ ตอนที่ ๒ ก ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๕ โดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี และได้เสนอพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ตามมาตรา ๑๘๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๕ และบรรจฐานะเบียบวาระเป็นเรื่องด่วน ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ และสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติอนุมัติ

พระราชกำหนดฉบับนี้ ในคราวประชุมเดียวกัน โดยที่ประชุมลงมติอนุมัติ ด้วยคะแนนเสียง ๓๖๖ เสียง ไม่นอญมติ ไม่มีงดออกเสียง ไม่มีไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมความในภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้า แห่งพิกัดอัตราศุลกากรท้ายกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

เหตุผล

โดยที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกองค์การศุลกากรโลกและเป็นภาคีสถาบันสัญญาาระบบฮาร์โมนไนซ์ขององค์การศุลกากรโลก ซึ่งตามอนุสัญญาดังกล่าว ได้มีการปรับปรุงแก้ไขการจำแนกประเภทสินค้าตามระบบฮาร์โมนไนซ์ครั้งที่ ๕ และมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ประกอบกับประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกอาเซียน ได้ร่วมลงนามและรับพิธีสารว่าด้วยการนำพิกัดศุลกากรฮาร์โมนไนซ์อาเซียนมาใช้ ซึ่งพิธีสารดังกล่าวได้กำหนดให้ใช้พิกัดศุลกากรในระดับ ๘ หลักร่วมกัน และโดยที่เป็นกรณีมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๖ บัญญัติว่า

“มาตรา ๑๘๖ ในระหว่างสมัยประชุม ถ้ามีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตราซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

พระราชกำหนดที่ได้ตราขึ้นตามวรรคหนึ่งจะต้องนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

สภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว

สาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๕๕ มี ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ชื่อพระราชกำหนด

พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๕๕” (มาตรา ๑)

๒. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

๓. วันใช้บังคับ

พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป (มาตรา ๒)

๔. เนื้อหาของพระราชกำหนด

ให้ยกเลิกความในภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้า แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดนี้แทน (มาตรา ๓)

อนึ่ง สำหรับบัญชีท้ายพระราชกำหนดฉบับนี้ เป็นบัญชีท้าย ภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้า โดยแบ่งเป็น ๒๑ หมวด ๙๗ ตอน (โปรดศึกษารายละเอียดในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๙ ตอนที่ ๒ ก ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๕)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ ได้ประมวลและรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณาพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ซึ่งสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติอนุมัติแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ โดยมีเนื้อหา แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

ภาคผนวก : พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาโดยเฉพาะ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
มกราคม ๒๕๕๕

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายันท ผาสุข	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัตรา วรรณศิริกุล	หัวหน้ากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นายบุญสงค์ ลาคำ	นิติกรชำนาญการ
นายสุภณัฐ ศิริทอง	วิทยากรปฏิบัติการ
นางพวงผกา วรศิลป์ เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน	นางสาวนิตยา นาคเกษม เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมายวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา..... ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร
(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

- ความเป็นมาของพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร
(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕.....๑
- สาระสำคัญของพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร
(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕.....๕
- ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ.....๗
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร.....๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

- พิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี ๑๑
- พิกัดศุลกากรฉบับปี ๒๐๑๒..... ๑๓
- ศุลกากรในศตวรรษที่ ๒๑ และกรณีศึกษาศุลกากรในต่างประเทศ ๑๘
- อนุสัญญา Rotterdam ว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับ
สารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้า
ระหว่างประเทศ..... ๒๗
- พิธีสารมอนทรีออล (Montreal Protocol)..... ๓๐
- องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ FAO ๓๗
- บทความและข่าวสารจากสื่อมวลชน ๔๐
 - กรมศุลกากร มุ่งหมายใช้ระบบพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีอาเซียน..... ๔๐
 - องค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization: WCO) ๔๒
 - ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและผลประโยชน์จาก FTA ๔๔
 - อนาคตประเทศไทยภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ๔๘

ภาคผนวก : พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (๑ - ๑๓)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นที่มีการอภิปราย
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณา
ของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๕

๑๑. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การลดอัตราอากรศุลกากรสำหรับการใช้สิทธิพิเศษทางการค้าระหว่างประเทศกำลังพัฒนา

๑๒. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรและลดอัตราอากรศุลกากรสำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากสาธารณรัฐอินเดีย

๑๓. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรและลดอัตราอากรศุลกากรสำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากออสเตรเลีย

๑๔. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรและลดอัตราอากรศุลกากรสำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากนิวซีแลนด์

๑๕. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรและลดอัตราอากรศุลกากรสำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากญี่ปุ่น

๑๖. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากสาธารณรัฐประชาชนจีน

๑๗. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากสาธารณรัฐสิงคโปร์

๑๘. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรและลดอัตราอากรศุลกากรสำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากสาธารณรัฐเปรู

๑๙. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากร ลดและเพิ่มอัตราอากรศุลกากรสำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

๒๐. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากร ลดและเพิ่มอัตราอากรศุลกากรสำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากราชอาณาจักรกัมพูชา

๒๑. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การลดอัตราอากรศุลกากรสำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

๒๒. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

๒๓. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การกำหนดให้ของได้รับยกเว้นจากบทบังคับตามความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

สำหรับสาระสำคัญของร่างพระราชกำหนดและร่างประกาศ มีดังนี้

๑. ร่างพระราชกำหนด กำหนดให้ยกเลิกความในภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้า แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๙ และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเลิก เพิ่ม และแก้ไขเพิ่มเติมพิกัดอัตราอากรขาเข้าในภาค ๒ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดนี้แทน

๒. ร่างประกาศ จำนวน ๒๓ ฉบับ แก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับพิกัดอัตราศุลกากรฮาร์โมนิอาเซียน (AHTN) ฉบับปี ๒๐๑๒ รวมทั้งได้ยกเลิกการจัดเก็บอัตราอากรขาเข้ากระจกที่มีขนาดความหนาไม่เกิน ๕ มิลลิเมตร ตามประเภทย่อย ๗๐๐๕.๒๑.๙๐ และประเภทย่อย ๗๐๐๕.๒๙.๙๐ ในอัตราอากรตามราคา ร้อยละ ๒๐ และกำหนดอัตราอากรขาเข้าเป็นร้อยละ ๕ หรือกิโลกรัมละ ๒ บาท

ต่อมาพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๙ ตอนที่ ๒ ก ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๕ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกองค์การศุลกากรโลกและเป็นภาคีอนุสัญญาาระบบฮาร์โมนิขององค์การศุลกากรโลก ซึ่งตามอนุสัญญาดังกล่าว ได้มีการปรับปรุงแก้ไขการจำแนกประเภทสินค้าตามระบบฮาร์โมนิครั้งที่ ๕ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ประกอบกับประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกอาเซียน ได้ร่วมลงนามและรับพิธีสารว่าด้วยการนำพิกัดศุลกากรฮาร์โมนิอาเซียนมาใช้ ซึ่งพิธีสารดังกล่าวได้กำหนดให้ใช้พิกัดศุลกากรในระดับ ๘ หลักร่วมกัน และโดยที่เป็นกรณีมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีก่ออากรซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

ต่อมา คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้นำเสนอพระราชกำหนดฉบับนี้ต่อสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันศุกร์ที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๕ และบรรจกระเบียบวาระเป็นเรื่องด่วน ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันพุธที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ และสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติอนุมัติพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ในคราวประชุมเดียวกัน โดยที่ประชุมลงมติอนุมัติด้วยคะแนนเสียง ๓๖๖ เสียง ไม่อนุมัติ ไม่มี งคออกเสียง ไม่มี ไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

สภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว

• • • • •

๔. วันใช้บังคับ (มาตรา ๒)

พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป (พระราชกำหนดนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๙ ตอนที่ ๒ ก ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๕)

๕. เนื้อหาของพระราชกำหนด (มาตรา ๓)

ให้ยกเลิกความในภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้า แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดนี้แทน

อนึ่ง สำหรับบัญชีท้ายพระราชกำหนดฉบับนี้ เป็นบัญชีท้าย ภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้า โดยแบ่งเป็นรายการผลิตภัณฑ์ ๒๑ หมวด ๙๗ ตอน (โปรดศึกษารายละเอียดในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๙ ตอนที่ ๒ ก ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๕)

**ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ
พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕**

สภาผู้แทนราษฎร ได้มีการพิจารณาพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ ดังนี้

๑. ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ

นายบุญทรง เตริยาภิรมย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ได้แถลงเหตุผลและความจำเป็น รวมทั้งสาระสำคัญของพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังต่อไปนี้

เหตุผลและความจำเป็น

โดยที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกองค์การศุลกากรโลกและเป็นภาคีสัญญาระบบฮาร์โมนีขององค์การศุลกากรโลก ซึ่งตามอนุสัญญาดังกล่าวได้มีการปรับปรุงแก้ไขการจำแนกประเภทสินค้าตามระบบฮาร์โมนี ครั้งที่ ๕ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ประกอบกับประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกอาเซียน ได้ร่วมลงนามและรับพิธีสารว่าด้วยการนำพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีอาเซียนมาใช้ ซึ่งพิธีสารดังกล่าวได้กำหนดให้ใช้พิกัดศุลกากรในระดับ ๘ หลักร่วมกัน และโดยที่เป็นกรณีมีความจำเป็นต้องตรากฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สาระสำคัญของกฎหมาย มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. การปรับปรุงให้สอดคล้องกับการแก้ไขพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนีขององค์การศุลกากรโลก ประกอบด้วย

(๑) การแก้ไขเพื่อสะท้อนความสำคัญของข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหารของโลก ตามข้อเสนอภายใต้แผนการดำเนินการขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO)

(๒) การกำหนดรายการสินค้าเนื่องจากเหตุผลด้านการคุ้มครองสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น การกำหนดประเภทพิกัดศุลกากรขึ้นใหม่ เพื่อกำกับควบคุมและติดตามการเคลื่อนย้ายเคมีภัณฑ์อันตรายบางชนิดที่ใช้เป็นยาปราบศัตรูพืชหรือที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามอนุสัญญารอตเตอร์ดัม หรือการกำหนดประเภทย่อยสารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซนที่ควบคุมตามพิธีสารมอนทรีออลหรือการกำหนดประเภทย่อย สำหรับนอร์เอพีดรีนซึ่งเป็นสารตั้งต้นแอมเฟตามีน

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

สภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว

(๓) การกำหนดรายการสินค้าขึ้นใหม่ตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เช่น ไบโอดีเซลประเภท ๓๘.๒๖

(๔) การกำหนดรายการสินค้าเพิ่มขึ้นเพื่อให้ระบบฮาร์โมนิซอดคล้องกับรูปแบบทางการค้าในปัจจุบัน เช่น เพิ่มประเภทย่อย ๐๖๐๓.๑๕ สำหรับ “ดอกกลีบลี”

(๕) การกำหนดรายการสินค้าเพื่อให้การจำแนกพิภักดี มีความเรียบง่าย เช่น กำหนดประเภท ๙๖.๑๙ ขึ้นใหม่เพื่อรองรับสินค้า “ผ้าอ้อม ผ้าอนามัย และของที่คล้ายกัน”

(๖) การยุบรวมรายการสินค้าที่ไม่มีความสำคัญทางการค้าระหว่างประเทศ

๒. การปรับปรุงรายการสินค้าที่เป็นประเภทย่อยอาเซียนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศสมาชิก อาทิ

(๑) การเปลี่ยนโครงสร้างประเภทย่อยอาเซียนสินค้าน้ำมันปิโตรเลียมและน้ำมันที่ได้จากแร่ปิทิวส์ในประเภท ๒๗.๑๐ หรือสื่อบันทึกที่ใช้แสงในประเภท ๘๕.๒๓

(๒) การกำหนดประเภทย่อยอาเซียนเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับสินค้าชนิดต่าง ๆ ที่เป็นที่ต้องการของอาเซียน เช่น ขากบในประเภท ๐๒.๐๘ พาสต้าชนิดต่าง ๆ ในประเภท ๑๙.๐๒ อาหารปรุงแต่งในประเภท ๒๑.๐๖ หรือกระเป๋าเครื่องกีฬาในประเภท ๔๒.๐๒

(๓) การยุบรวมประเภทย่อยอาเซียนสำหรับสินค้าที่ไม่ต้องการแยกรายละเอียดต่อไป เช่น ขนาดของไก่ชนในประเภท ๐๑.๐๕ หรือเครื่องสูบลมสำหรับจ่ายเชื้อเพลิงและเครื่องสูบลมสุญญากาศชนิดที่ใช้ไฟฟ้าและไม่ใช้ไฟฟ้าในประเภท ๘๔.๑๓ และ ๘๔.๑๔

พิภักดีศุลกากรฮาร์โมนิซอดอาเซียนฉบับปี ๒๐๑๒ ได้แก้ไขปรับปรุงประเภทย่อย (รหัสตัวเลข ๘ หลัก) จาก ๘,๓๐๐ รายการ เป็น ๙,๕๕๘ รายการ ซึ่งเป็นการปรับปรุงแก้ไขเลขรหัสประเภทพิภักดีสินค้า และชื่อรายการสินค้า โดยบางส่วนเป็นการแยกย่อยรายละเอียดสินค้าเพิ่มขึ้น บางส่วนเป็นการยุบรวมรายการสินค้าที่มีสถิติการค้าลดต่ำลง และบางส่วนเป็นการจัดกลุ่มสินค้าต่างไปจากเดิม

๓. การปรับปรุงอัตราอากรสำหรับสินค้ากระจกโฟลต เพื่อแก้ไขปัญหาที่ผู้ประกอบการกระจกแผ่นในประเทศได้รับความเดือดร้อน เนื่องจากมีการนำเข้ากระจกโฟลตที่มีราคาถูกจากประเทศจีน โดยการนำอัตราอากรตามสภาพ กิโลกรัมละ ๙.๕๐ บาท ที่เคยกำหนดไว้ในประเภทย่อย ๗๐๐๕.๒๑๙ และ ๗๐๐๕.๒๙๙ ตามภาค ๒ พิภักดีอัตราอากรขาเข้า แห่งพระราชกำหนดพิภักดีอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ กลับมากำหนดไว้ในพิภักดีศุลกากร ฉบับปี ๒๐๑๒ ในประเภทย่อย ๗๐๐๕.๒๑.๙๐ และ ๗๐๐๕.๒๙.๙๐ กล่าวคือ จากที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน อัตราอากรตามราคาร้อยละ ๕๐ แก้ไขเป็น อัตราอากรตามราคาร้อยละ ๕๐ หรืออัตราอากรตามสภาพ กิโลกรัมละ ๙.๕๐ บาท

ประโยชน์ที่จะได้รับ

(๑) เพื่อให้เป็นตามภาคีสัญญาระบบฮาร์โมนิซอดขององค์การศุลกากรโลก ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก ปัจจุบันองค์การศุลกากรโลกได้ปรับปรุงแก้ไขพิภักดีศุลกากรระบบฮาร์โมนิซอด ครั้งที่ ๕ เป็นฉบับปี ๒๐๑๒ กำหนดให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

พระราชกำหนดพิภักดีอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

สภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว

(๒) เพื่อให้เป็นตามพิธีสารว่าด้วยการนำพิกัดศุลกากรฮาร์โมนิซ์อาเซียนมาใช้ โดยพิธีสารดังกล่าวกำหนดให้ใช้พิกัดศุลกากรในระดับ ๘ หลักร่วมกัน ซึ่งมีความสำคัญในการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนในอาเซียน และส่งเสริมสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศ อันจะเป็นผลให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน

(๓) เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ผลิตกระจกโฟลตภายในประเทศและการแข่งขันทางด้านราคาอย่างยุติธรรม

ประเด็นที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง

(๑) เห็นด้วยกับการตราพระราชกำหนดฉบับนี้ เนื่องจากมีความจำเป็นและเพื่อความก้าวหน้าในระบบศุลกากรและเป็นการปรับเพื่อให้สอดคล้องกับที่องค์การศุลกากรโลกได้มีปรับปรุงแก้ไขพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนิซ์ ครั้งที่ ๕ เป็นฉบับปี ๒๐๑๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

อย่างไรก็ตาม การกำหนดรายการสินค้าบางรายการ กล่าวคือ ยาแก้หวัดสูตรผสมที่มีส่วนประกอบของนอร์เอเฟดรีนซึ่งเป็นสารตั้งต้นแอมเฟตามีนนั้น มีความกังวลว่ามีตัวยาบางชนิดซึ่งเป็นยาที่มีลักษณะคล้ายกัน กล่าวคือ ยาซูโดอีเฟดรีนซึ่งขณะนี้ประเทศไทยกำลังกำหนดให้เป็นยาควบคุมพิเศษซึ่งได้ถูกนำเข้ามาเป็นจำนวนมากเกินความจำเป็น หากนำเข้ามาเป็นจำนวนมากเกินความต้องการ ก็จะถูกนำไปเป็นสารตั้งต้นของยาเสพติดประเภทแอมเฟตามีน จึงมีข้อสงสัยว่า ในอดีตที่ผ่านมาได้มีการควบคุมการนำเข้าสารประเภทนอร์เอเฟดรีนหรือไม่ หน่วยงานใดจะเป็นผู้รับผิดชอบควบคุมการนำเข้า และในอนาคต หน่วยงานใด จะเป็นผู้นำเข้าสารประเภทดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้สารตั้งต้นดังกล่าว ถูกลักลอบนำเข้าไปในวงจรการผลิตยาเสพติด

(๒) หากประเทศไทยไม่กำหนดพิกัดศุลกากรให้สอดคล้องกับระบบสากล ประเทศไทยก็จะสูญเสียโอกาสและไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ ดังนั้น เพื่อให้ประเทศไทยได้มีศักยภาพในการแข่งขันระดับโลกและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในกลุ่มสมาชิกอาเซียน จึงเห็นควรกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับระบบสากล เช่น กรณีกระจกโฟลตเพราะกระจกโฟลตและกระจกแปรรูปอื่นจะมีวัตถุดิบและราคาที่แตกต่างกัน การกำหนดพิกัดจึงต้องกำหนดต่างกัน เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ผลิตภายในประเทศ

(๓) ควรลดอัตราภาษีศุลกากรให้ลดลงกว่านี้ ซึ่งในบางประเทศ เช่น ประเทศสิงคโปร์ ส่วนใหญ่ไม่จัดเก็บภาษีศุลกากร เป็นต้น นอกจากนี้ บางกรณีมีการจัดเก็บตามอัตราอากรตามสภาพ กล่าวคือ เก็บเป็นขั้นๆ ไม่ได้เก็บตามราคาสินค้า จึงมีความเห็นว่า อาจไม่เป็นธรรมต่อผู้นำเข้าสินค้า

จากนั้น นายบุญทรง เจริยาภิรมย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ได้ตอบ ข้อ
ซักถาม ดังนี้

สำหรับพระราชกำหนดฉบับนี้ เป็นการปรับเฉพาะเรื่องพิกัดอัตราศุลกากร
เท่านั้น มิได้มีการเพิ่มรายการสินค้า ส่วนกรณีที่มีความกังวลว่า มีการควบคุมการนำเข้าที่มี
ส่วนผสมของสารซูโดอีเฟดรีน ซึ่งสามารถใช้เป็นสารตั้งต้นยาเสพติดหรือไม่นั้น กรณีดังกล่าว
เดิมสารที่กล่าวถึง กล่าวคือ สารนอร์เอเฟดรีนซึ่งเป็นสารตั้งต้นแอมเฟตามีนนั้น เป็นสารประเภท
ที่ผู้ที่จะนำเข้าต้องขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรอาหารและยา เป็นต้น
เสียก่อน ดังนั้น การควบคุมการนำเข้าจึงมีการควบคุมตั้งแต่การขออนุญาตเพื่อนำเข้าแล้ว
ส่วนด้านศุลกากรจะเป็นผู้ควบคุมเฉพาะกรณีมีการนำเข้าโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้วเท่านั้น

๒. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติอนุมัติพระราชกำหนดพิกัดอัตรา
ศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งปรากฏผลการลงคะแนน ดังนี้

อนุมัติ ๓๖๖ เสียง

ไม่อนุมัติ ไม่มี

งดออกเสียง ไม่มี

ไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร
(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

สภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว

• • • • •

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๕๕

พิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี

พิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี หรือเรียกว่า “HS” (Harmonized System) เป็นระบบการจำแนกประเภทและระบุสินค้า ปรับปรุงโดยองค์การศุลกากรโลกประกอบไปด้วยประเภทย่อยประมาณ ๕.๐๐๐ รายการ แต่ละรายการระบุด้วยรหัสพิกัด ๖ หลัก ทั้งนี้พิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนีมีการจำแนกตามโครงสร้างทางกฎหมาย โดยมีที่มาและมีกฎเกณฑ์การจำแนกประเภทของสินค้าที่แน่นอน และได้นำมาใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดพิกัดศุลกากรและจัดเก็บสถิติการค้าระหว่างประเทศของกว่า ๒๐๐ ประเทศและกลุ่มทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้จำนวนสินค้ามากกว่า ๙๘% ทั่วโลกได้ถูกจำแนกประเภทแล้วในระบบ HS

ระบบพิกัดศุลกากรแบบฮาร์โมนีควบคุมโดยกลุ่มประเทศสมาชิกในภาคีสัญญาระบบฮาร์โมนี (The International Convention on the Harmonized Commodity Description and Coding System) หรือ (HS Convention) สำหรับการตีความอย่างเป็นทางการนั้น ในระบบพิกัดแบบฮาร์โมนีประกอบไปด้วย คำอธิบายพิกัดฯ หรือ Explanatory Notes (ซึ่งมีจำนวน ๕ เล่ม ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส) จัดพิมพ์โดยองค์การศุลกากรโลกนอกจากนี้คำอธิบายพิกัดนั้น บรรจुरายละเอียดฐานข้อมูลการจำแนกพิกัดมากกว่า ๒๐๐,๐๐๐ พิกัดของสินค้าที่มีการค้าระหว่างประเทศ ณ ปัจจุบัน

การทบทวนแก้ไขระบบพิกัดแบบฮาร์โมนีขององค์การศุลกากรโลก นั้นนับเป็นเรื่องสำคัญ โดยรวมถึงมาตรการในการตีความพิกัดตามระบบฮาร์โมนีซึ่งต้องปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและรูปแบบของการค้าระหว่างประเทศ องค์การศุลกากรโลกมีคณะกรรมการทบทวนแก้ไขพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี (ตั้งจากประเทศภาคีใน HS Convention) เป็นผู้รับผิดชอบตรวจสอบปัญหาเชิงนโยบายให้คำวินิจฉัยพิกัดฯ พิจารณาประเด็นที่มีการโต้แย้งและเตรียมการแก้ไขข้อมูลคำอธิบายพิกัดฯ ทุกๆ ๕ - ๖ ปีศุลกากรไทยกับความตกลงว่าด้วยการกำหนดพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี (HS Convention) รหัสพิกัดศุลกากรของประเทศไทยนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความตกลงว่าด้วยการกำหนดพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี (HS Convention) ดำเนินการโดยองค์การศุลกากรโลก ซึ่งประเทศไทยนำข้อบังคับมาใช้ในระบบพิกัดศุลกากรแบบฮาร์โมนี เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๓๑ แทนที่รหัสพิกัดฯของ Customs Co-operation Council ที่ใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓

* ที่มา : เข้าถึงได้จากเว็บไซต์ <http://www.logisticsthaiclub.com/index.php?mo=3&art=475689> สืบค้น ณ วันที่

โครงสร้างพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี

การนำเอาระบบพิกัดฮาร์โมนีมาใช้ นั้น ได้ระบุไว้ในพระกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ประกอบไปด้วย

ภาคที่ ๑ หลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร

- พิกัดอัตราอากรขาเข้า
- พิกัดอัตราอากรขาออก
- ของที่ได้รับยกเว้นอากร
- พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรรวมถึงข้อกำหนดทั่วไปให้สถิติของสินค้า

และส่วนแก้ไขพระราชกำหนดฯ

การจำแนกพิกัดศุลกากรฮาร์โมนี

ระบบพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีจำแนกประเภทสิ่งของเป็น ๒๑ หมวด และ ๙๗ ตอน และเนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนจึงนำพิธีสารว่าด้วยการจำแนกพิกัดศุลกากรอาเซียน(The AHTN Protocol) ที่มีหน่วยตัวเลขพิกัดแปดหน่วยซึ่งพื้นฐานอยู่กับระบบหน่วยตัวเลขหกหน่วยขององค์การศุลกากรโลก(HS Code of WCO)แต่เพิ่มอีกสองหน่วยเพื่อแสดงพิกัดฮาร์โมนีอาเซียน ทั้งนี้ประเทศไทยใช้ระบบพิกัดฮาร์โมนีอาเซียนมาตั้งแต่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นต้นมา

พิกัดศุลกากรฉบับปี ๒๐๑๒*

อนุสัญญาว่าด้วยพิกัดระบบฮาร์โมนิซ์ (Harmonized System : HS) มีหลักการสำคัญประการหนึ่งคือ ระบบพิกัดระบบฮาร์โมนิซ์ต้องทันสมัยทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและรูปแบบของการค้าระหว่างประเทศรวมทั้งตอบสนองกับวัตถุประสงค์การใช้งานที่หลากหลาย อนุสัญญาว่าด้วยพิกัดระบบฮาร์โมนิซ์จึงกำหนดให้คณะกรรมการระบบฮาร์โมนิซ์ขององค์การศุลกากรโลก(WCO) ทำหน้าที่ปรับปรุงแก้ไขและทบทวนโครงสร้างเพื่อให้ระบบพิกัดฮาร์โมนิซ์ให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ สอดคล้องกับรูปแบบการค้าเทคโนโลยีการผลิตและแนวโน้มหรือทิศทางการค้าระหว่างประเทศรวมทั้งเพื่อตอบสนองกับข้อเรียกร้องหรือเหตุผลด้านความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อม สังคม และความมั่นคง นอกจากนี้ ยังใช้โอกาสนี้ ปรับปรุงรายละเอียดถ้อยคำที่ใช้ในพิกัดที่อาจมีความคลุมเครือให้เกิดความชัดเจน รวมไปถึงการแก้ไขศัพท์ต่างๆ ที่ใช้ให้สอดคล้องกับชื่อที่ใช้เรียกทางการค้าในปัจจุบัน ตัวอย่างของวิวัฒนาการของสินค้าที่เห็นได้ชัดเจนคือ ความต้องการกำหนดประเภทย่อยสินค้า “แบบอนาล็อก” ในระบบฮาร์โมนิซ์ HS ยุคแรกแต่ปัจจุบันสินค้าเกือบทั้งหมดเปลี่ยนไปสู่ระบบที่เป็น “ดิจิทัล”

นับตั้งแต่พิกัดระบบฮาร์โมนิซ์ HS ฉบับแรกหรือที่รู้จักกันในชื่อ HS ๑๙๘๘ มีผลใช้บังคับในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ พิกัด HS ได้รับการแก้ไขมาแล้วรวมทั้งสิ้น ๔ ครั้ง คือ ในปี ค.ศ. ๑๙๙๒ ค.ศ. ๑๙๙๖ ค.ศ. ๒๐๐๒ และ ค.ศ. ๒๐๐๗ ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้อยู่ปัจจุบัน

อย่างไรก็ดี ขณะนี้องค์การศุลกากรโลก WCO กำหนดให้มีการปรับปรุงแก้ไข HS เป็นครั้งที่ ๕ ซึ่งจะมีผลนำมาใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ (ค.ศ. ๒๐๑๒) เรียกกันทั่วไปว่า HS ๒๐๑๒ ประกอบด้วยการแก้ไข HS จำนวน ๒๒๕ กลุ่มรายการ ดังนี้

- แก้ไขกลุ่มสินค้าเกษตรและอาหารจำนวน ๙๘ กลุ่ม
- แก้ไขกลุ่มผลิตภัณฑ์แร่จำนวน ๔ กลุ่ม
- แก้ไขกลุ่มสินค้าเคมีจำนวน ๒๗ กลุ่ม
- แก้ไขกลุ่มสินค้ากระดาษจำนวน ๙ กลุ่ม
- แก้ไขกลุ่มสินค้าสิ่งทอ ๑๔ กลุ่ม
- แก้ไขกลุ่มสินค้าทำด้วยโลหะสามัญจำนวน ๕ กลุ่ม
- แก้ไขกลุ่มสินค้าเครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้าจำนวน ๓๐ กลุ่ม และ
- แก้ไขกลุ่มสินค้าอื่น ๆ อีกจำนวน ๓๘ กลุ่ม

สำหรับพิกัดศุลกากรฮาร์โมนิซ์อาเซียน (ASEAN Harmonised Tariff Nomenclature : AHTN) นั้น เป็นระบบการจำแนกพิกัดศุลกากรของประเทศสมาชิกอาเซียน ที่นำมาใช้จำแนกประเภทสินค้าเพื่อวัตถุประสงค์ด้านอัตราอากรและการค้าของสมาชิกทำให้การจำแนกประเภทสินค้าสอดคล้องและเป็นรูปแบบเดียวกัน ก่อให้เกิดความโปร่งใส และความสะดวกทางการค้า

* ที่มา : กิจจาลักษณ์ ศรีนุชศาสตร์ สำนักพิกัดอัตราศุลกากร กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ประเทศไทยรวมทั้งประเทศสมาชิกอีก ๙ ประเทศ ได้รับเอาพิธีสารว่าด้วยการนำพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีอาเซียนมาใช้โดย AHTN ใช้พิกัดระบบฮาร์โมนี HS ขององค์การศุลกากรโลก และเพิ่มหลักที่ ๗ และ ๘ เข้าไปรองรับรายการสินค้าตามความต้องการในกลุ่มอาเซียน เรียกว่า ประเภทย่อยอาเซียน ทั้งนี้ มาตรา ๓ ของพิธีสารฯ ยังกำหนดว่าพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีอาเซียน AHTN จะต้องอยู่บนพื้นฐานของพิกัดระบบฮาร์โมนี HS ฉบับที่ทันสมัยขององค์การศุลกากรโลก WCO ดังนั้น เมื่อใดที่พิกัดระบบฮาร์โมนี HS ได้รับการปรับปรุงแก้ไข ศุลกากรอาเซียนจึงมีการกิจกรรมร่วมกันในการปรับปรุงพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีอาเซียน AHTN ให้สอดคล้องกัน

สาระสำคัญของพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีฉบับปี ค.ศ. ๒๐๑๒

การแก้ไขระบบฮาร์โมนีครั้งล่าสุดซึ่งมีผลใช้บังคับในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ (ค.ศ. ๒๐๑๒) มีการแบ่งเพิ่มกลุ่มสินค้าในระดับประเภทสำหรับสัตว์น้ำที่ไม่มีกระดูกสันหลังบางชนิด เช่น แมงกะพรุนและเม่นทะเล (ประเภท ๐๓.๐๘) สินค้ากลุ่มไบโอดีเซล(ประเภท ๓๘.๒๖) และสินค้ากลุ่มผ้าอ้อม-ผ้าอนามัย (ประเภท ๙๖.๑๙) เป็นต้น รวมมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนประเภทย่อยจาก ๕,๐๕๒ รายการเป็น ๕,๒๐๕ รายการ

๑) สินค้าเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหาร การคุ้มครองสังคมและสิ่งแวดล้อม

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นระบบฮาร์โมนีเป็นการจำแนกประเภทและกำหนดรหัสสินค้าเพื่อสนองตอบวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย (Multi-purposes) เช่น ใช้ในการติดตามระดับปริมาณหรือควบคุมการเคลื่อนย้ายสินค้าบางชนิดเพื่อคุ้มครองสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น หากมีการร้องขอจากองค์การระหว่างประเทศเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว คณะกรรมการระบบฮาร์โมนีจะพิจารณาเพิ่มรายการสินค้าเข้าไปเป็นรายการของ HS ประเด็นการแก้ไขเพื่อสะท้อนความสำคัญของข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหารของโลกเป็นกลุ่มการแก้ไขหลักของการปรับปรุงพิกัดระบบฮาร์โมนี HS ๒๐๑๒ ตามข้อเสนอภายใต้แผนการดำเนินการขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ตัวอย่างการแก้ไข เช่น ในตอนที่ ๓ มีการแยกรายการสำหรับปลากระพง ปลาแองโชวี และสัตว์น้ำที่ไม่มีกระดูกสันหลังชนิดต่างๆ ออกมาหลายสปีชีส์ ในทำนองเดียวกันประเภทย่อยใหม่ๆ ได้ถูกกำหนดขึ้นรองรับพืชผัก ผลไม้ ลูกนัต และธัญพืช ชนิดที่มีความสำคัญด้านอาหาร เช่น มะกอก มันแกว เผือก พักทอง พืชจำพวกน้ำเต้า ผลหมาก กล้วยชนิดที่ใช้บริโภคเป็นอาหาร ลูกพลับ เมล็ดดอกคำฝอย เมล็ดสะทู่ เมล็ดปาล์มและเนื้อในเมล็ดปาล์ม ปลาไหลปรุงแต่งหรือทำไว้ไม่ให้เสีย เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังมีการกำหนดรายการสินค้าเนื่องจากเหตุผลด้านการคุ้มครองสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น การกำหนดประเภทพิกัดใหม่เพื่อกำกับควบคุมและติดตามการเคลื่อนย้ายเคมีภัณฑ์อันตรายบางชนิดที่ใช้เป็นยาปราบศัตรูพืชหรือที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ การกำหนดประเภทย่อยสารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซนกลุ่มไฮโดรคลอโรฟลูออโรคาร์บอน (HCFCs) ที่ควบคุมตามพิธีสารมอนทรีออลหรือการกำหนดประเภทย่อยสำหรับนอร์เอพีดรีนซึ่งเป็นสารตั้งต้นแอมเฟตามีน

๒) รายการที่กำหนดขึ้นใหม่ตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

เนื่องจากปัจจุบันไบโอดีเซลกลายเป็นแหล่งพลังงานสำคัญทดแทนเชื้อเพลิงดีเซลที่ผลิตจากปิโตรเลียม พิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี HS ๒๐๑๒ จึงกำหนดคำนิยามและรายการสินค้าขึ้นใหม่สำหรับ “ไบโอดีเซล” ในตอนที่ ๒๗ และ ๓๘ การแก้ไขหมายเหตุข้อ ๓ (ง) ในตอนที่ ๓๘ รองรับ “เทปลบคำผิด” การเพิ่มประเภทย่อยใน ๘๕.๐๗ สำหรับ “แบตเตอรี่ชนิดนิกเกิลเมทัลไฮไดรด์ และชนิดลิเทียมอออน” การยกเลิกรายการ “โทรศัพท์มือถือ” ในประเภท ๘๕.๒๘ การกำหนดให้ “เครื่องเล่นวีดีโอเกม” อยู่ในประเภท ๙๕.๐๔ เป็นต้น

๓) รายการที่กำหนดขึ้นใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบทางการค้าในปัจจุบัน

หลักเกณฑ์สำคัญข้อหนึ่งที่ใช้ในการพิจารณาขบรวมหรือเพิ่มรายการสินค้าใน HS คือการพิจารณาจากมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของสินค้านั้นๆ ว่ายังคงมีการค้าอยู่ในปัจจุบันหรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยคณะกรรมการระบบฮาร์โมนีกำหนดมูลค่าการค้าระหว่างประเทศต่อปีไว้ที่ ๕๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับการพิจารณาระดับประเภทย่อย และ ๑๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับการพิจารณาระดับประเภท อย่างไรก็ตามหากสินค้านั้นยังคงมีความสำคัญด้วยเหตุผลอื่น เช่น เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและสังคม หรืออยู่ภายใต้การกำกับควบคุมของอนุสัญญาระหว่างประเทศ หรือมีความสำคัญกับประเทศกำลังพัฒนาสามารถเว้นการใช้เกณฑ์มูลค่าการค้าดังกล่าวได้ สินค้าบางประเภทที่มีปริมาณการค้าไม่ถึงเกณฑ์ที่คณะกรรมการระบบฮาร์โมนีกำหนดไว้ จะถูกตัดออกไปจาก HS จำนวนหนึ่ง และขณะเดียวกันจะมีการเพิ่มรายการสำหรับสินค้าที่มีปริมาณการค้าเพิ่มขึ้นเข้ามาใน HS อีกจำนวนหนึ่งด้วย เช่น ในพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี HS ๒๐๑๒ มีการเพิ่มประเภทย่อยสำหรับ “ดอกกลีเสียด” ในประเภท ๐๖.๐๓ ให้คำนิยามและเพิ่มรายการ “น้ำตาลปึกจากอ้อย” ในตอนที่ ๑๗ “แครนเบอร์รี่ปรุงแต่งและน้ำผลไม้แครนเบอร์รี่” ในตอนที่ ๒๐ ให้คำนิยาม และเพิ่มรายการ “วอเตอร์ไปป์โทแบคโค (water pipe tobacco)” ในตอนที่ ๒๔ ขยายขอบเขตกลุ่มสินค้าในตอนที่ ๓๐ ให้ครอบคลุมสินค้ากว้างขึ้นโดยปรับคำนิยาม “ผลิตภัณฑ์ภูมิคุ้มกันวิทยา” ในหมายเหตุข้อ ๒ ให้คำนิยามและเพิ่มรายการ “เฟลเลตของไม้” ในตอนที่ ๔๔ ที่มีได้มาจากการบดอันซีเลื่อยซึ่งถูกนำมาใช้เป็นแหล่งเชื้อเพลิงที่มีประสิทธิภาพการเผาไหม้สูงในปัจจุบัน

๔) การปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี HS ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ในการปฏิบัติงานประจำวัน ผู้ใช้ระบบฮาร์โมนีในแต่ละประเทศอาจตีความพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี HS แตกต่างกันเป็นผลให้การจำแนกพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี HS ไม่เป็นรูปแบบเดียวกัน คณะกรรมการระบบฮาร์โมนีจึงได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี HS ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น หลายปีที่ผ่านมามีปัญหาการจำแนกพิกัดสินค้าหมากฝรั่ง ยาอมหรือแผ่นปะที่ช่วยลดอาการ

อยากบูห์รี โดยมีประเด็นว่าของดังกล่าวจัดเป็นผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรมในตอนปี ๓๐ หรือไม่ เมื่อคณะกรรมการระบบฮาร์โมนีส์มีคำวินิจฉัยว่าของดังกล่าวไม่จัดอยู่ในตอนปี ๓๐ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในตัวพิกัดฯ จึง บัญญัติเพิ่มหมายเหตุไว้ในพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนีส์ HS ๒๐๑๒ ว่าตอนปี ๓๐ ไม่คลุมถึง “สินค้าหมากฝรั่ง ยามหรือแผ่นปะที่ช่วยลดอาการอยาก สูบบุห์รี” ที่โดยส่วนใหญ่จัดอยู่ในประเภท ๒๑.๐๖ หรือ ๓๘.๒๔ เป็นต้น

๕) การปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนีส์ HS เพื่อให้การจำแนกพิกัดฯ มีความเรียบง่าย

ผ้าอ้อม แหมปอน ผ้าอนามัย และของที่คล้ายกันนั้น HS ฉบับที่ใช้อยู่ปัจจุบัน ให้จำแนกพิกัดฯ ตามชนิดวัสดุที่ใช้จัดทำ เช่น หากทำด้วยเยื่อกระดาษหรือแผ่นเยื่อของเส้นใย เซลลูโลส จะจัดอยู่ในประเภท ๔๘.๑๘ ส่วนผ้าอ้อมเด็กที่ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์ (babies' napkins) จัดอยู่ในประเภท ๖๑.๑๑ แต่หากไม่ได้ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์ (diapers) ให้จัดอยู่ในประเภท ๖๒.๐๕ เนื่องจากสินค้านี้ดังกล่าวมีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศ เป็นจำนวนมาก เพื่อให้การจำแนกพิกัดฯ มีความเรียบง่าย จึงกำหนดประเภท ๙๖.๑๙ ขึ้นใหม่ เพื่อรองรับสินค้า “ผ้าอ้อม แหมปอน ผ้าอนามัย และของที่คล้ายกัน” ในพิกัดศุลกากรระบบ ฮาร์โมนีส์ HS ๒๐๑๒ โดยไม่คำนึงถึงชนิดวัสดุที่ใช้จัดทำ

การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการรับพิกัด HS ๒๐๑๒ มาใช้

กรมศุลกากร ร่วมกับ ศุลกากรอาเซียน ร่วมกันปรับปรุงพิกัดศุลกากร ฮาร์โมนีส์อาเซียนจาก AHTN ๒๐๐๗ เป็น AHTN ๒๐๑๒ ให้สอดคล้องกับการแก้ไขพิกัด ศุลกากรระบบฮาร์โมนีส์ HS ขององค์การศุลกากรโลก WCO พร้อมกับใช้โอกาสนี้ ปรับปรุงประเภทย่อยอาเซียนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศสมาชิก เช่น การแยก กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว กุ้งก้ามกราม ปลาสดและปลาเยือกแข็ง เนื้อปลากระทุงเหว แบบฟิลเลในตอนปี ๓ กำหนดรายการใหม่สำหรับซูปและอาหารปรุงแต่งที่ใช้เลี้ยงทารกใน ประเภท ๒๑.๐๔ เปลี่ยนโครงสร้างการจำแนกประเภทย่อยอาเซียน สินค้าน้ำมันปิโตรเลียมและ น้ำมันที่ได้จากแร่ปิโตรมิเนสส์ในประเภท ๒๗.๑๐ กำหนดขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปลอกสูบ เครื่องยนต์และขนาดของเครื่องสูบน้ำในตอนปี ๘๔ ทั้งนี้ มีการเพิ่มประเภทย่อยอาเซียนกว่า ๑๐๐ รายการในพิกัดตอนปี ๓ ๘๔ ๘๕ และ ๘๗ และลดจำนวนประเภทย่อยอาเซียนลงสูงสุด ๑๘ รายการในพิกัดตอนปี ๓๗ รวมมีประเภทย่อยอาเซียนใน AHTN ๒๐๑๒ จำนวน ๙,๕๕๘ รายการ เพิ่มขึ้นจาก AHTN ๒๐๐๗ จำนวน ๑,๒๕๘ รายการ

ร่างพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีส์อาเซียน AHTN ๒๐๑๒ ดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบจากอธิบดีศุลกากรอาเซียนไปแล้วเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ปัจจุบัน การดำเนินการเพื่อนำพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีส์อาเซียน AHTN ๒๐๑๒ มาใช้อยู่ระหว่าง กระบวนการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของแต่ละประเทศ ปรับระบบฐานข้อมูล IT ต่างๆ และรหัสสถิติรวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้พร้อม สำหรับการนำพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีส์อาเซียน AHTN ๒๐๑๒ มาใช้ต่อไป นับเป็นก้าวสำคัญ อีกก้าวหนึ่งของประเทศไทยและอาเซียนอันจะนำไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในที่สุด

ผลกระทบต่อพิกัดอัตราศุลกากรของไทย

การปรับปรุงแก้ไข HS/AHTN ๒๐๑๒ จะมีผลกระทบต่อเลขรหัสสินค้าและรายละเอียดของรายการสินค้า ดังนี้

- พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรภาค ๒
- ประกาศกระทรวงการคลังยกเว้นและลดอัตราอากรที่ออกตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (อัตราอากรที่จัดเก็บเป็นการทั่วไป)
- ประกาศกระทรวงการคลังยกเว้นและลดอัตราอากรที่ออกตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (อัตราอากรที่ใช้สิทธิพิเศษทางการค้าตามข้อผูกพันระหว่างประเทศ) เช่น ATIGA, WTO, FTA
- ประกาศหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับใช้สิทธิพิเศษทางการค้าตามข้อผูกพันระหว่างประเทศ

ผลกระทบต่อผู้นำเข้า

ผลกระทบต่อผู้นำเข้าในเบื้องต้น คือ ภาระในการปรับปรุงข้อมูลการจำแนกประเภทพิกัดศุลกากรของตนให้ทันสมัย นอกจากนี้ ยังต้องระวังข้อผูกพันทางกฎหมายที่จะต้องจำแนกประเภทพิกัดของสินค้าให้ถูกต้อง ซึ่งผู้ประกอบการควรศึกษาการแก้ไขพิกัดศุลกากรฮาร์โมนไนส์ฉบับปี ค.ศ. ๒๐๑๒ ให้รอบคอบในกรณีที่มีผลกระทบด้านการจำแนกพิกัดสินค้า เพื่อให้การปรับเปลี่ยนพิกัดศุลกากรฮาร์โมนไนส์ฉบับเก่าไปสู่ฉบับใหม่เป็นไปอย่างราบรื่น

ศุลกากรในศตวรรษที่ ๒๑ และกรณีศึกษาศุลกากรในต่างประเทศ*

ปัจจุบันได้มีการผสมผสานเศรษฐกิจภายในประเทศเข้ากับเศรษฐกิจโลกผ่านทางระบบการค้า การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีระหว่างประเทศ รวมถึง การลงทุนในต่างประเทศ โดยที่เหตุการณ์สำคัญซึ่งกระทบต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกในขณะนี้คือการก่อการร้ายสากล และอาชญากรรมข้ามชาติ ทำให้รัฐบาลในทุกประเทศให้ความสำคัญกับปัญหาความมั่นคงปลอดภัยมากขึ้น ซึ่งรวมถึงความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจ ความปลอดภัยด้านอาหาร สุขภาพและสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยของบุคคลและสังคม และความมั่นคงทางการเมือง

องค์การศุลกากรโลกในฐานะองค์การระหว่างประเทศที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานศุลกากรในประชาคมโลก จึงมีแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของศุลกากรในอนาคตโดยได้ตั้งสมมุติฐานเบื้องต้นไว้ ดังนี้ อะไรที่หน่วยงานศุลกากรจะต้องเผชิญ และอาจเกิดผลกระทบอย่างไรหากไม่สามารถจัดการกับสถานการณ์ดังกล่าวได้ จะสามารถรักษาความปลอดภัยตามแนวพรมแดนและเขตแดน ในขณะที่ต้องอำนวยความสะดวกทางการค้าได้อย่างไร จะปฏิรูปองค์กรให้มีความทันสมัยและเพิ่มประสิทธิภาพของเครื่องมือทางศุลกากรที่ใช้อยู่อย่างไร รวมทั้ง จะสามารถขยายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นของรัฐได้อย่างไร

เนื่องจากโลกในยุคโลกาภิวัตน์นั้น การดำเนินการเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสินค้าและบุคคลจะกระทำได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งมีบางปัจจัยที่กระทบหรือสร้างภาวะกดดันต่องานศุลกากร เช่น

๑. การพัฒนาและเติบโตขึ้นของการค้าโลกอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากทุกประเทศมุ่งหวังที่จะเพิ่มปริมาณการค้าในตลาดโลก รวมทั้ง ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับระบบเศรษฐกิจ ขจัดปัญหาความยากจน และพัฒนาประเทศของตนแต่ในปัจจุบันได้มีปัญหาที่เกิดจากภัยคุกคามของการก่อการร้ายสากลขึ้นจึงทำให้ปัญหาด้านความมั่นคงปลอดภัยมีความสำคัญต่อระบบการค้ามากขึ้น และเป็นผลให้ภาระหน้าที่ของศุลกากรต้องขยายตัวขึ้นในขณะที่ยังดูเหมือนว่าจะไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณหรือเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น (โดยมีแนวโน้มจะลดลงด้วย)

แนวทางการจัดการ ศุลกากรในฐานะที่เป็นหน่วยงานหน้าด่านและมีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากร สนับสนุนการค้าระหว่างประเทศ และปกป้องสังคม จำเป็นต้องมีระดับการควบคุมและอำนวยความสะดวกให้การเคลื่อนย้ายบุคคลและสินค้าที่เหมาะสม ซึ่งต้องอำนวยความสะดวกและเพิ่มความรวดเร็วในการปฏิบัติพิธีการศุลกากร โดยดำเนินการปฏิรูป (Reform) ระบบพิธีการศุลกากรเพื่อลดค่าใช้จ่ายทางการค้าที่เกิดจากความล่าช้าและความไม่มีประสิทธิภาพลง รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการควบคุมสินค้าตามแนวพรมแดน โดยการจัดทำระบบการควบคุมที่มีความเหมาะสมในทางปฏิบัติ

๒. การเข้มงวดในการรักษาความปลอดภัย ให้กับระบบการค้าและการเคลื่อนย้ายสินค้า ซึ่งเห็นได้ว่าการก่อการร้ายสากลที่มีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทุกประเทศตื่นตัวกับเรื่องดังกล่าวมากขึ้นจึงส่งผลให้เกิดการชะลอตัวในการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า และสังคม

* ที่มา : นายยุทธนา พูลพิพัฒน์ เลขาธิการเอก (ฝ่ายศุลกากร) สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์
เข้าถึงได้จากเว็บไซต์ www.customs.go.th/UploadFile/Knowledge/K0704004.doc

แนวทางการจัดการ ศุลกากรจำเป็นต้องเพิ่มบทบาททางด้านการควบคุม การส่งสินค้าออกและช่องทางในการขนส่งสินค้า ตลอดจนการปราบปรามการกระทำที่ผิดกฎหมายต่างๆ เพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านความปลอดภัย (นอกเหนือไปจากการควบคุมการนำเข้าเพียงอย่างเดียว) โดยการนำเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานสากลทางศุลกากรมาบังคับใช้ เช่น การจัดส่งข้อมูลทางการค้าแบบอิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้า การบริหารความเสี่ยง การลงทะเบียนผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาต การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบคอมพิวเตอร์ในงานศุลกากร ความร่วมมือระหว่างกันในระดับพหุภาคี ภูมิภาค และทวิภาคี และการเพิ่มความร่วมมือกับภาคธุรกิจ เป็นต้น ทั้งนี้ ศุลกากรต้องมั่นใจว่าบทบาทในการควบคุมที่เหมาะสมจะไม่ลดหย่อนลง ตามความพยายามที่จะเพิ่มการอำนวยความสะดวกทางการค้า

๓. การเพิ่มขึ้นของข้อตกลงทางการค้า ทั้งระดับพหุภาคี ภูมิภาค และระหว่างคู่ค้า โดยส่วนใหญ่จะมีข้อกำหนดเกี่ยวกับความสอดคล้องและเรียบง่ายของพิธีการศุลกากร แต่ในขณะเดียวกันการเพิ่มขึ้นของข้อตกลงต่างๆ เหล่านี้ ทำให้เกิดความยุ่งยากในทางปฏิบัติ ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ในเรื่องการตรวจสอบแหล่งกำเนิดสินค้า และการจำแนกประเภทพิกัดสินค้า

แนวทางการจัดการ การเจรจาจัดทำข้อตกลงเหล่านี้ จะต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านศุลกากรเฉพาะทางในเรื่องแหล่งกำเนิดสินค้า (ซึ่งต้องจัดให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะในเรื่องการจำแนกประเภทพิกัดสินค้า ระบบราคา และพิธีการศุลกากร) เข้าร่วมในการเจรจาทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ลดข้อเสียเปรียบและความยุ่งยากในทางปฏิบัติ

๔. การใช้ระบบข้อมูลข่าวสารมากขึ้น เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการหมุนเวียนสินค้าและของระบบการค้า จึงทำให้หน่วยงานศุลกากรหันมาใช้ระบบ Information Technology มากขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องกระทำควบคู่ไปกับการปรับปรุงองค์กรอย่างเหมาะสมด้วยจึงจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการให้บริการทางศุลกากร โดยไม่ควรจะนำเอาระบบข้อมูลข่าวสารมาใช้แก้ไขปัญหามีอยู่อย่างใดก็ตาม จะสังเกตเห็นได้ว่าประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ มักประสบกับปัญหาเกี่ยวกับระบบพิธีการศุลกากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ มากกว่าการขาดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีราคาสูง

แนวทางการจัดการ ศุลกากรควรพัฒนาระบบและขั้นตอนการดำเนินงานให้มีความทันสมัยเป็นลำดับแรก และจึงนำระบบ Information Technology เข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กร เช่น ช่วยในการควบคุม เพิ่มความโปร่งใส ลดข้อผิดพลาด และปัญหาคอร์รัปชัน ฯลฯ ทั้งนี้ ยังเอื้อประโยชน์สำหรับการเชื่อมโยงระบบระหว่างหน่วยงานของรัฐภายในและระหว่างประเทศ เพื่อใช้รับและส่งข้อมูลของบุคคลหรือสินค้าก่อนที่จะเดินทางถึง โดยการปรับปรุงระบบพิธีการศุลกากรให้มีความเรียบง่ายและนำระบบอัตโนมัติขึ้นในระดับที่เหมาะสมมาใช้เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ควบคู่ไปกับการให้ความรู้และทักษะในสภาพการทำงานแบบอัตโนมัติขั้นกับเจ้าหน้าที่ จะเป็นสิ่งที่เหมาะสมที่สุด

ทั้งนี้ ยังมีปัจจัยอื่นที่ทำให้หน่วยงานศุลกากรจำเป็นต้องพัฒนาให้เข้ากับสถานการณ์ เช่น

๑. ระดับของกำแพงภาษี ซึ่งมีการลดลงตลอด ๓๐ ปีที่ผ่านมา ตามผลของการเจรจาในกรอบขององค์การการค้าโลก โดยที่ปัจจุบันประเทศพัฒนาแล้วตั้งกำแพงภาษีไว้ต่ำสำหรับสินค้า

อุตสาหกรรม และสูงสำหรับสินค้าเกษตรและสินค้าที่มีความอ่อนไหวบางชนิด ส่วนประเทศกำลังพัฒนายังคงตั้งกำแพงภาษีไว้ในระดับปานกลางถึงสูง ทั้งนี้ ดูจากแนวโน้มดังกล่าวแล้วทุกประเทศคงจะต้องพิจารณาลดระดับกำแพงภาษีลงให้อยู่ในระดับต่ำในอีกประมาณ ๒๐ ปีข้างหน้าซึ่งบางประเทศอาจจะเน้นการจัดเก็บภาษีทางอ้อมแทน

แนวทางการจัดการ ศุลกากรจะถูกลดบทบาทในการจัดเก็บรายได้เข้ารัฐลง ซึ่งหน้าที่ในการตรวจสอบเรื่องแหล่งกำเนิดสินค้า ราคา พิภักดิ์ฯ รวมทั้ง การปราบปรามการฉ้อฉลทางการค้าและลักลอบหนีศุลกากรจะยังคงมีความสำคัญอยู่ ดังนั้น ศุลกากรโดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาควรมุ่งที่จะสร้างเสริมและพัฒนาความรู้ ทักษะ และขีดความสามารถในเรื่องดังกล่าวให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

๒. รูปแบบทางการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของภาคธุรกิจการค้า เช่น การค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-business) บริษัทและธุรกิจข้ามชาติ (Multinational companies) และการร่วมเป็นหุ้นส่วนทางการค้า เป็นต้น ซึ่งภาคเอกชนมีแนวโน้มที่จะเข้มแข็งและมีการดำเนินงานแบบผสมผสานระหว่างประเทศและในประเทศมากขึ้น ทำให้ศุลกากรต้องพยายามที่จะตรวจปล่อยสินค้าให้รวดเร็วขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพโดยที่สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการค้าน้อยที่สุด ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือต่อการลงทุนจากต่างประเทศ

แนวทางการจัดการ หน่วยงานศุลกากรควรทำความเข้าใจและมีความยืดหยุ่นเพื่อที่จะดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าวได้ โดยควรศึกษาและพิจารณานำเอาเครื่องมือแนวทางปฏิบัติ และข้อเสนอแนะขององค์การศุลกากรโลกไปใช้ปฏิบัติ เช่น Single window risk management และ electronic data interchange เป็นต้น

๓. ความหมายของแนวพรมแดนที่ผ่านมาแนวพรมแดนถูกใช้เป็นแนวป้องกันด้านความมั่นคง ควบคุมการเดินทางของบุคคล การไหลเวียนของเงินทุน และเก็บภาษีอากรเพื่ออนุญาตให้มีการนำสินค้าเข้า โดยในปัจจุบันและอนาคตแนวพรมแดนจะถูกใช้เพียงเพื่อการควบคุมไม่ให้มีการกระทำผิดทางศุลกากร สร้างความปลอดภัยของช่องทางการขนส่งสินค้า ควบคุมการเดินทางของบุคคล และปกป้องสังคมจากสินค้าอันตรายหรือสินค้าปนเปื้อนสารเคมี/เชื้อโรค เท่านั้น

แนวทางการจัดการ หน่วยงานศุลกากรควรเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินการดังกล่าว เนื่องจากมีสำนักงานและด่านตั้งอยู่ ณ จุดทางเข้าและทางออกทุกจุด มีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและความเสี่ยงในพื้นที่ และสามารถเข้าถึงข้อมูลด้านการค้าได้ ฯลฯ โดยควรพัฒนารูปแบบการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นตามแนวพรมแดน (หรือรัฐบาลอาจมอบหมายให้หน่วยงานศุลกากรรับผิดชอบแต่เพียงหน่วยงานเดียว เช่น สหรัฐอเมริกา และแคนาดา) นอกจากนี้ ควรจัดให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศที่ติดต่อกันด้วย

บทบาทของศุลกากรในอนาคตตามสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๑. หน้าที่ด้านการคลังในการจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นหน้าที่หลักในการหารายได้มาใช้ในงบประมาณ โดยในความเป็นจริงพบว่า ศุลกากรจะมีศักยภาพในการจัดเก็บและบริหารการจัดเก็บภาษีอื่นที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกสินค้าทั้งหมด เช่น ภาษีสรรพสามิต และภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น นอกจากการบริหารการจัดเก็บอากรขาเข้า (Import duties) เพียงอย่างเดียว โดยจะทำให้สามารถควบคุมการจัดเก็บภาษีตามการเคลื่อนไหวของสินค้าโดยฐานทางบัญชี

“accounts-based tax” ซึ่งจะสามารถดำเนินการควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย

แนวทางการดำเนินการ ในลำดับแรกศุลกากรต้องประสานความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานที่จัดเก็บภาษีอื่น โดยการทำงานร่วมกันเพื่อนำเอาความรู้ ประสบการณ์ และความชำนาญของแต่ละหน่วยงานมาผสานกัน และจึงพิจารณาจัดโอนงานและความรับผิดชอบดังกล่าวให้กับศุลกากรต่อไป อย่างไรก็ตาม ศุลกากรควรแสดงให้เห็นว่าภาระหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว จะทำให้สามารถบริหารการจัดเก็บภาษีอากรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. หน้าที่ด้านเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาและการจัดการทางการค้า ซึ่งจะมีความแตกต่างกันในระดับของการพัฒนาและจัดการระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา โดยการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในงานศุลกากรของประเทศพัฒนาแล้วจะขยายตัวมากขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นระบบการทำงานแบบไร้เอกสาร มีการเชื่อมโยงการจัดส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการประเมินความเสี่ยง และการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับภาคเอกชน (ในฐานะผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาต) ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาจำเป็นต้องจัดทำกฎหมาย และระเบียบให้มีความชัดเจน โปร่งใส และสามารถคาดการณ์ได้ รวมทั้ง ปรับปรุงและเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินงานขององค์กร

แนวทางการดำเนินการ ศุลกากรต้องพยายามนำเครื่องมือ (อนุสัญญาระหว่างประเทศ แนวทางปฏิบัติ และข้อเสนอแนะ) ที่ได้พัฒนาขึ้นโดยองค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การศุลกากรโลก และองค์การการค้าโลก ฯลฯ ไปพิจารณาบังคับใช้หรือประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถจัดทำระบบพิธีการศุลกากรแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความเรียบง่ายและเป็นมาตรฐานสากล พัฒนาเทคนิคการตรวจสอบและควบคุม ปรับปรุงองค์กรให้มีความเป็นสากลและทันสมัยอยู่ตลอดเวลา รวมทั้ง การประสานความร่วมมือแบบยั่งยืนกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น และจึงนำระบบเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนในการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่ระบบการทำงานแบบไร้เอกสาร

๓. หน้าที่ในการควบคุม และปราบปรามการฉ้อฉลทางการค้า ซึ่งยังคงเป็นหัวใจของงานศุลกากร โดยนอกจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเชื่อมโยงระบบระหว่างกันภายในองค์กร เช่น การจัดส่งข้อมูลการข่าว และการประเมินความเสี่ยง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามแล้ว ควรที่จะมีการจัดทำระบบข้อมูลข่าวสารเชื่อมโยงกันกับหน่วยงานด้านการปราบปรามทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ รวมทั้ง การเข้าไปมีส่วนร่วมกับหน่วยงานด้านการปราบปรามอื่น เช่น ตำรวจ และศาล ฯลฯ

แนวทางการดำเนินการ ควรพิจารณานำเอาอนุสัญญา แนวทางปฏิบัติ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยองค์การศุลกากรโลกไปใช้ปฏิบัติ เช่น อนุสัญญาโจฮันเนสเบิร์ก (ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานศุลกากรแบบยั่งยืน) และ Integrated Supply Chain Management Guidelines (ว่าด้วยการบริหารช่องทางการขนส่งแบบเบ็ดเสร็จ) เป็นต้น

๔. หน้าที่การปกป้องสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามคุกคามที่มีต่อประเทศและสังคม ซึ่งถือได้ว่าศุลกากรเป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพในการกำกับการเคลื่อนย้ายสินค้าในทุกขั้นตอน (อาจรวมไปถึงบุคคลด้วยในบางประเทศ) โดยที่หน่วยงานศุลกากรในหลายประเทศได้ให้ความสนใจในแนวความคิดเรื่องการควบคุมการส่งออกและรักษาความปลอดภัยในช่องทางการขนส่งขององค์การศุลกากรโลก เพราะนอกจากจะสามารถใช้เพื่อป้องกันการก่อการร้าย (การลักลอบนำเข้าอาวุธร้ายแรง วัตถุระเบิด หรือสารเคมีและชีวภาพ)

โดยมีกระบวนการป้องกันและปราบปรามการฉ้อฉลทางการค้าและลักลอบหนีศุลกากร และสินค้าลอกเลียนแบบ รวมทั้ง สินค้าที่มีความเสี่ยงสูง (ทางด้านเศรษฐกิจ การคลัง สุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค)

ทั้งนี้ ศุลกากรจำเป็นต้องพัฒนาระบบงานการข่าว รวมทั้ง ระบบการควบคุมกลุ่มเป้าหมายที่มีความเสี่ยงสูงตามการบริหารความเสี่ยง

แนวทางการดำเนินการ ศุลกากรคงจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ปฏิบัติหรือผู้ดำเนินการตามคำสั่งแบบทั่วไป มาเป็นผู้นำด้านการประสานข้อมูลการข่าวและควบคุมสินค้าที่ผ่านเข้าออก เพื่อเพิ่มบทบาทในเรื่องความปลอดภัย ซึ่งอาจขยายบทบาทไปยังการควบคุมบุคคลและการเดินทางของผู้โดยสารด้วย (โดยรัฐบาลอาจเพิ่มบทบาทและความรับผิดชอบให้กับศุลกากร หรือการจัดให้มีความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานตามแนวพรมแดน) โดยที่ศุลกากรจะสามารถแสดงบทบาทด้านการรักษาความปลอดภัยได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นผู้ที่รวบรวมข้อมูลทางการค้าเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี และใกล้ชิดกับผู้ประกอบการในลักษณะของการอำนวยความสะดวกทางการค้า รวมทั้ง มีความชำนาญในการปกป้องสังคมจากการนำสินค้าเข้าและสินค้าออก และการขนสินค้าผ่านแดน ฯลฯ

ทั้งนี้ หน่วยงานศุลกากรจำเป็นต้องแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่ที่มีอยู่ด้วย เช่น แสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส และการคาดการณ์ได้ของกฎหมายและระเบียบ (ควรพิจารณาตามอนุสัญญาเกี่ยวโตฉบับปรับปรุง และมาตรฐานอื่นๆ ที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยองค์กรระหว่างประเทศต่างๆ การมีความชัดเจนในกรอบอำนาจต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ความสามารถในการขอตั้งงบประมาณรายจ่าย จำนวนบุคลากร และทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถวางแผนในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างต่อเนื่อง การรักษาจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และความสามารถในการให้บริการทางศุลกากรทั่วทั้งประเทศ เป็นต้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพร้อมสำหรับการรับภาระหน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นดังกล่าวข้างต้น

บทบาทขององค์การศุลกากรโลก

องค์การศุลกากรโลกเป็นองค์กรที่มีการดำเนินงานโดยคำนึงถึงความต้องการของประเทศสมาชิก โดยสถาบันศุลกากรซึ่งเคยมีบทบาททางด้าน การคลังเพียงอย่างเดียวในอดีต กำลังมีการพัฒนาให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน ดังนั้น องค์การศุลกากรโลกจึงต้องทบทวนบทบาทของตนเอง (ซึ่งไม่เคยมีการปรับเปลี่ยนอย่างมีนัยสำคัญตั้งแต่การก่อตั้งมาทั้งที่มีสมาชิกเพิ่มขึ้นมา โดยตลอด มีจำนวน ๑๖๒ ประเทศในปัจจุบัน) องค์การศุลกากรโลกมีภารกิจในการพิจารณาจัดทำเครื่องมือทางศุลกากร (เกือบทุกด้านของงานศุลกากร) ที่เป็นมาตรฐานระดับสากล และให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิก รวมทั้ง การประชาสัมพันธ์ให้มีการนำไปใช้

โดยที่ได้มีการตั้งสมมุติฐานต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในขณะนี้ไว้ ดังนี้ จะสามารถให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกได้อย่างไร จะแน่ใจได้อย่างไรว่าการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศสมาชิกจะสามารถเกิดขึ้นได้จริง และจะสามารถประชาสัมพันธ์ให้มีการยอมรับเครื่องมือต่างๆ ที่ถูกพัฒนาขึ้นในวงกว้างได้อย่างไร

สำหรับแนวความคิดเกี่ยวกับการผสมผสานการจัดการตามแนวพรมแดน (Integrated Border Management) ซึ่งมีความซับซ้อนเกินกว่าขอบเขตภาระหน้าที่ของศุลกากรเพียงหน่วยงานเดียว ซึ่งช่องว่างดังกล่าวควรมีกกลไกที่จะประสานให้เกิดความสอดคล้อง และเรียบง่ายในขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานของหน่วยงานตามแนวพรมแดนต่างๆ เช่น ตรวจคนเข้าเมือง ปศุสัตว์ ประมง พืช สาธารณสุข และหน่วยรักษาความปลอดภัย ฯลฯ เพื่อให้การบริหารจัดการตามแนวพรมแดนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวทางการดำเนินงาน

๑. องค์การศุลกากรโลกต้องเพิ่มและขยายบทบาทเพื่อให้มีความสามารถที่จะกระตุ้นให้ประเทศสมาชิกพิจารณานำมาตรฐานและเครื่องมือทางศุลกากรที่ถูกพัฒนาขึ้นไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. องค์การศุลกากรโลกควรดำเนินการพัฒนาเครื่องมือ แนวทางปฏิบัติ และข้อเสนอแนะที่เป็นมาตรฐานสากลต่อไป โดยการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

๓. องค์การศุลกากรโลกต้องดำเนินการโดยเน้นการพัฒนากลยุทธ์เพื่อการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้กับประเทศสมาชิกต่อไป รวมทั้งการสร้าง ความใกล้ชิดกับกลุ่มประชาคมผู้ให้การสนับสนุนระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารโลก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ และธนาคารเพื่อการพัฒนาภูมิภาค เป็นต้น เพื่ออาศัยเป็นแหล่งเงินทุนให้กับสมาชิก

๔. องค์การศุลกากรโลกจะเปิดให้หน่วยงานต่างๆ ตามแนวพรมแดน เข้าร่วมโดยการจัดเวทีระหว่างประเทศเพื่อแก้ปัญหาในประเด็นที่ยังไม่มีองค์กรใดทำ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและขยายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว และมุ่งให้เกิดแนวความคิดเกี่ยวกับการผสมผสานรูปแบบการจัดการตามแนวพรมแดนอย่างรอบคอบ ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อศุลกากรโดยตรง เช่น การผสมผสานระบบพิธีการตามแนวพรมแดนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการต่อต้านภัยคุกคามที่เกิดขึ้น ในขณะนี้ อีกทั้ง เพื่อให้องค์การศุลกากรโลกสามารถกำหนดบทบาท และช่วงอำนาจเพื่อการพัฒนาในสภาวะการณ์ระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป

การนำเสนอกรณีศึกษา (Case studies)

๑. คณะกรรมการสุขภาพยุโรป

คณะกรรมการสุขภาพยุโรปเห็นว่ากรอบการดำเนินงานของศุลกากรตามประเพณี (Traditional approach) ได้มุ่งเน้นงานทางด้านการคลังเพียงอย่างเดียว ในขณะที่วิธีทางใหม่ (New approach) ศุลกากรจะต้องเพิ่มบทบาทในการดำเนินงานทางด้านความปลอดภัยและความมั่นคงตามแนวพรมแดน เพื่อปกป้องประชาชน สิ่งแวดล้อม และสังคม จากการนำเข้าสินค้าปนเปื้อน สินค้าปลอมและลอกเลียนแบบ รวมถึง สินค้าต้องห้าม เช่น วัตถุระเบิดทำลายล้าง ยาเสพติด และวัตถุอันตราย เป็นต้น

บทบาทเด่นของศุลกากร

- มีความรู้ความสามารถในเรื่องการดำเนินงานและช่องทางการขนส่ง
- มีการกำหนดวิธีการควบคุม และสามารถชี้ให้เห็นและควบคุมความเสี่ยงที่มีระดับสูงได้
- สามารถจัดหาข้อมูลสำคัญที่มีคุณภาพให้กับหน่วยงานอื่น

ลักษณะเด่นของศุลกากรของกลุ่มสหภาพยุโรป

- รูปแบบการดำเนินการที่สอดคล้องกันในการควบคุมความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย
- การร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานศุลกากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นในสหภาพฯ
- การใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินการ และประสานการจัดการตามแนวพรมแดน (มีการควบคุมอยู่ในระดับสูงและมีระบบพิธีการศุลกากรที่เรียบง่าย)
- มีการบอกกฎหมาย และระเบียบที่ชัดเจนและมีความทันสมัย
- ใช้วิธีการควบคุมร่วม (เหมือนกัน) และมีการทำงานร่วมกันกับตำรวจและหน่วยงานด้านการปราบปรามอื่น
- มีการแลกเปลี่ยนวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ
- มีจำนวนบุคลากรและเครื่องมือเครื่องมือในการปฏิบัติงานที่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะต่อองค์การศุลกากรโลก

องค์การศุลกากรโลกควรคงไว้ซึ่งบทบาทที่สำคัญในการสร้างและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานศุลกากร รวมทั้ง พัฒนาเครื่องมือทางศุลกากรที่เป็นมาตรฐานสากลต่อไป

๒. สหรัฐอเมริกา

สหรัฐฯ เห็นว่าหน้าที่ความรับผิดชอบของศุลกากรในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตามแนวพรมแดนกำลังก้าวมาสู่จุดที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง โดยที่ศุลกากรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความชำนาญเกี่ยวกับการตรวจสินค้าและบุคคลที่เคลื่อนย้ายและเดินทางเข้าและออกจากอาณาเขตประเทศเป็นอย่างดี ดังนั้น ควรพิจารณาใช้ประโยชน์จากความชำนาญที่มีอยู่ดังกล่าวให้มากขึ้น

ลักษณะเด่นของศุลกากรสหรัฐฯ

- มีการจัดองค์กรพรมแดนเพียงองค์กรเดียว (ตรวจคนเข้าเมือง ศุลกากร และเกษตร)
- มีจุดตรวจสินค้าและบุคคลเพียงจุดเดียว ซึ่งดำเนินการโดย U.S. Customs and Border Protection

ข้อเสนอแนะต่อองค์การศุลกากรโลก

องค์การศุลกากรโลกควรรักษาความเป็นผู้นำในงานด้านศุลกากรสำหรับการกำหนดกรอบปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานสากลต่างๆ ต่อไป

๓. เบลเยียม

ศุลกากรเบลเยียมมีหน้าที่ในการควบคุมสินค้า (นำเข้าและส่งออก) และบริหารการจัดเก็บอากรขาเข้าและภาษีสรรพสามิต โดยจะมีการพัฒนาระบบการดำเนินงานให้มีความทันสมัยใน ๔ ด้าน ดังนี้

๑. การผสมหน้าที่การควบคุมที่มีใช้การจัดเก็บภาษีอากร โดยการขยายความร่วมมือและประสานงานอย่างใกล้ชิด รวมทั้ง แลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงและปลอดภัยตามแนวพรมแดน เช่น ตำรวจ เป็นต้น รวมถึง หน้าที่ในด้านการจัดเก็บภาษีกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สาธารณสุข ปศุสัตว์ และพืช ฯลฯ เพื่อให้สามารถตรวจสินค้าและจัดเก็บภาษีอากรได้ภายใต้ระบบ single customs control operation

๒. การใช้เอกสารและใบรับรองฯ แทนการตรวจปล่อยสินค้า โดยเป็นการดำเนินงานร่วมกับบริษัทเอกชนที่เกี่ยวข้องกับช่องทางการขนส่งสินค้า (Economic operators) ที่น่าเชื่อถือ ซึ่งต้องมีการทำสัญญาและการกำหนดเงื่อนไข หรือวางเงินค้ำประกันไว้กับศุลกากร ทั้งนี้ เอกชนจะต้องให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกับศุลกากรเป็นอย่างดี เพื่อจะได้รับความน่าเชื่อถือและการอำนวยความสะดวกในระดับพิเศษในการผ่านพิธีการศุลกากร

๓. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยน (จัดส่ง) ข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและศุลกากร โดยผู้ประกอบการจะสามารถจัดส่งและการยื่นข้อมูล (ตามที่กำหนด/ต้องการ) ให้กับศุลกากรเพียงครั้งเดียว “single window” ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติพิธีการนำเข้าและส่งออกเป็นไปอย่างเรียบง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยศุลกากรจะสามารถดำเนินการตรวจสอบถึงความสมบูรณ์ได้ในทุกขั้นตอนของการผ่านพิธีการศุลกากร (รวมถึงส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นด้วย)

๔. การดำเนินการโดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์เต็มรูปแบบ เพื่อเพิ่มความรวดเร็วให้กับ การเคลื่อนย้ายสินค้า และลดค่าใช้จ่ายในการจัดทำเอกสารและการตรวจสอบความถูกต้อง อีกทั้ง เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลความเสี่ยงระหว่างหน่วยงานศุลกากรที่มีความร่วมมือกันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นในทันทีทันใด

๔. อาร์เจนตินา

ศุลกากรอาร์เจนตินาได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของการควบคุมทางศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า ในขณะที่คำนึงถึงความสำคัญของอากรศุลกากรเพื่อการจัดหา รายได้เข้ารัฐ ดังนั้น ศุลกากรอาร์เจนตินาจึงกำลังพยายามปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐโดยได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการรักษาสมดุลระหว่างการควบคุมความปลอดภัยและการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๑. นำระบบอัตโนมัติขั้นเต็มรูปแบบมาใช้เพื่อให้เกิดความเรียบง่ายในขั้นตอนการปฏิบัติพิธีการศุลกากร (ตามอนุสัญญาเกี่ยวโตฉบับปรับปรุง)

๒. การแลกเปลี่ยนและการจัดส่งข้อมูล โดยการใช้ WCO Customs Data Model

๓. การจัดทำระบบฐานข้อมูลที่เชื่อถือได้

๔. การผสมผสานระบบการบริหารงานของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ รวมทั้งการดำเนินงานของเอกชน ภายใต้แนวความคิด “single window”

๕. การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานการจัดเก็บภาษี

๕. ออสเตรเลีย

ศุลกากรออสเตรเลียเห็นว่าทุกประเทศคงยังต้องการได้รับรายได้จากการเก็บภาษีอากรอยู่ (ไม่ว่าจะเปลี่ยนวิธีการจัดเก็บไปเป็นแบบภาษีทางอ้อม หรือภาษีอื่นแทนการจัดเก็บอากรศุลกากรก็ตาม) ในขณะเดียวกันควรจะต้องพยายามทำให้เกิดความคล่องตัวของการดำเนินการทางการค้าควบคู่ไปด้วย โดยที่ศุลกากรควรพัฒนาความสามารถและเพิ่มประสิทธิภาพในการวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการปฏิบัติต่อข้อตกลงทางการค้าต่างๆ และการบริหารงาน ฯลฯ

๖. รัสเซีย

ศุลกากรรัสเซียตระหนักถึงบทบาทของศุลกากรที่อาจต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต โดยมีแนวคิดที่ว่าบทบาทใหม่ควรที่จะกำหนดให้เห็นเป็นรูปธรรมจากระดับสากล (องค์การศุลกากรโลก) และลงไปสู่ระดับภูมิภาค และประเทศต่อไป อย่างไรก็ตาม ศุลกากรรัสเซียพยายามปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงกิจกรรมของตน เพื่อยกระดับหรือทำให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินงานระหว่างประเทศ ดังนี้

๑. การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคในงานศุลกากร โดยปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ของศุลกากร รวมถึงภาคธุรกิจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดช่องว่างของโอกาสในการกระทำผิด

๒. การจัดทำกฎหมายให้สอดคล้องกับระบบสากล และยกมาตรฐานการดำเนินงานทางด้านศุลกากรเพื่อการอำนวยความสะดวกทางการค้า พร้อมกับการปรับปรุงรูปแบบการป้องกันและปราบปรามสินค้าเถื่อนและลักลอบการนำเข้าสินค้า

๓. การพัฒนาและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในงานศุลกากร โดยการจัดทำโครงสร้างทางเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานศุลกากรใหม่ เพื่อรองรับระบบการดำเนินงานแบบไร้เอกสาร (การยื่นข้อมูลใบสำแดงสินค้า ตรวจสอบ และการโต้ตอบกันกับกลุ่มผู้ประกอบการทางการค้า)

๔. จัดทำนโยบายการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับบุคลากร รวมทั้ง การปฐมนิเทศเกี่ยวกับวิธีการอำนวยความสะดวกให้การค้าระหว่างประเทศที่ถูกต้องตามกฎหมาย

อนุสัญญา Rotterdam Convention on Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade

ความเป็นมาของอนุสัญญา Rotterdam Convention เป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศในการควบคุมการนำเข้าและการส่งออกสารเคมีอันตรายต้องห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดและสูตรผสมของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง ได้เปิดให้ลงนาม (Signature) ครั้งแรก ที่เมือง Rotterdam ประเทศฮอลแลนด์ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๑ และได้เปิดให้มีการลงนามที่สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๑ ถึง ๑๐ กันยายน ๒๕๔๒ โดยมีประเทศที่ร่วมลงนามแล้ว ๗๓ ประเทศ และมีประเทศที่ให้สัตยาบันแล้วกว่า ๑๐๗ ประเทศ ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญา Rotterdam Convention เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ และอนุสัญญา Rotterdam Convention ได้มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

จุดมุ่งหมายของอนุสัญญา คือการส่งเสริมความร่วมมือและรับผิดชอบระหว่างประเทศในเรื่องการค้าสารเคมีอันตรายบางชนิด เพื่อปกป้องสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากอันตรายของสารเคมีและเพื่อส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมโดยให้มีการแจ้งหรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของสารเคมีแก่ผู้มีอำนาจตัดสินใจของชาติได้ทราบถึงการนำเข้าและส่งออกสารเคมีอันตรายต้องห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดและสูตรผสมของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง และให้มีการกระจายข่าวสารตัดสินใจนี้แก่ภาคีสมาชิก

พันธกรณีสำคัญที่ภาคีต้องปฏิบัติสรุปได้ดังนี้

๑. ภาคีจะต้องแจ้งข้อมูล มาตรการ กฎระเบียบของประเทศภายใน ๙๐ วัน หลังจากวันที่มาตรการด้านกฎระเบียบขั้นสุดท้ายมีผลบังคับใช้
๒. กำหนดรายชื่อสารเคมีต้องห้าม หรือ สารเคมีที่ถูกจำกัดการใช้อย่างเข้มงวด โดยประเทศภาคีสมาชิกอย่างน้อย ๒ ประเทศ จาก ๒ ภูมิภาค
๓. จัดทำข้อเสนอบัญชีรายชื่อสูตรผสมของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรงเพิ่มเติม
๔. ต้องแจ้งข้อมูลการส่งออกสารเคมีต้องห้าม หรือ สารเคมีที่ถูกจำกัดการใช้ อย่างเข้มงวดก่อนการส่งออกครั้งแรกในทุกปีปฏิทิน
๕. กำหนดรหัสระบบศุลกากรโดยจำเพาะสำหรับสารเคมี
๖. แลกเปลี่ยนข้อมูลของสารเคมีและให้มีการเผยแพร่ข้อมูลในหมู่สาธารณชน

* ที่มา : สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ เข้าถึงได้ที่เว็บไซต์ http://www.pcd.go.th/info_serv/haz_rotterdam.html ณ วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕

๗. ส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และขีดความสามารถในการจัดการสารเคมี

ประเทศไทยจะได้อะไรจากการเข้าเป็นภาคีสมาชิกและปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ

๑. ปกป้องสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากสารเคมี
๒. ควบคุมการนำเข้า การส่งออกสารเคมีอันตรายได้อย่างเข้มงวดและเป็นระบบ
๓. ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสารเคมี
๔. ใช้ในการประเมินความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมี
๕. มีสิทธิเสนอบัญชีรายชื่อสูตรผสมสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง
๖. ได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการและงบประมาณในการจัดการสารเคมี
๗. ป้องกันการนำเข้าและส่งออกสารเคมีอันตรายอย่างผิดกฎหมายระหว่างชาติ
๘. ปกป้องมิให้มีการลักลอบทิ้งสารเคมีอันตรายเข้ามาในประเทศ
๙. แสดงบทบาทของประเทศไทยในการดำเนินการตามพันธกรณีจากการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (UNCED) ภายใต้แผนปฏิบัติการ ๒๑ (Agenda ๒๑) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีในแผนปฏิบัติการบทที่ ๑๙ (Chapter๑๙)

หน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐ (Designated National Authorities: DNAs)

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมวิชาการเกษตร เป็นตัวแทนผู้มีอำนาจของรัฐ (Designated National Authority: DNA) ด้านสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ เป็น DNA ด้านสารเคมีอื่นๆนอกเหนือจากสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ และหน่วยประสานงานอย่างเป็นทางการในการปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ (Official Contact Point)
- กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็น DNA ด้านสารเคมีอุตสาหกรรม

รายชื่อสารเคมีที่ถูกควบคุมภายใต้อนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ

โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme – UNEP) และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization - FAO) ได้กำหนดรายชื่อสารเคมีที่ถูกควบคุมภายใต้อนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯจะต้องเป็นสารเคมีต้องห้ามหรือสารเคมีที่ถูกจำกัดการใช้อย่างเข้มงวด ๔๑ ชนิด จำแนกเป็นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ (pesticides) ๒๔ ชนิด สูตรผสมของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ (pesticide formulations) ที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง ๖ ชนิด และสารเคมีอุตสาหกรรม (industrialchemicals) ๑๑ ชนิด ดังตารางต่อไปนี้

รายชื่อสารเคมีที่ต้องดำเนินการตามกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้า
ภายใต้อนุสัญญา Rotterdam ๔๑ ชนิด

สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และสัตว์	สูตรผสมของสารเคมีป้องกันกำจัด ศัตรูพืชและสัตว์ ที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง	สารเคมีอุตสาหกรรม
๑. ๒,๔,๕ - T and its salts and esters ๒. aldrin ๓. binapacryl ๔. captafol ๕. chlordane ๖. chlordimeform ๗. chlorobenzilate ๘. DDT ๙. dieldrin ๑๐. Dinitro-ortho-cresol(DNOC) and its salt (such as ammonium salt, potassium salt and sodium salt) ๑๑. Dinoseb and its salts and esters ๑๒. ๑,๒ - dibromoethane, (EDB) ๑๓. ethylene dichloride ๑๔. ethylene oxide ๑๕. fluoroacetamide ๑๖. HCH (mixed isomers) ๑๗. heptachlor ๑๘. hexachlorobenzene ๑๙. lindane ๒๐. mercury compounds, including inorganic mercury compounds, alkyl mercury compounds and alkyloxyalkyl and aryl mercury compounds ๒๑. monocrotophos ๒๒. parathion ๒๓. pentachlorophenol ๒๔. toxaphene	๑. dustable powder formulations containing a combination of; -benomyl at or above ๗% -carbofuran at or above ๑๐% thiram at or above ๑๕% ๒. *monocrotophos (soluble liquid formulations of the substance that exceed ๖๐๐ g active ingredient/l) ๓. methamidophos (soluble liquid formulations of the substance that exceed ๖๐๐ g active ingredient/l) ๔. phosphamidon (soluble Liquid formulations of the Substance that exceed ๑๐๐๐ g active ingredient/l) ๕. methyl - parathion (emulsifiable concentrates (EC) at or above ๑๙.๕% active ingredient and dusts at or above ๑.๕% active ingredient) ๖. *parathion (all formulations- aerosols, dustable power (DP), emulsifiable concentrate (EC), granules (GR) and wetttable powers (WP) - of this substance are included, except capsule suspensions (CS))	๑. asbestos-crocidolite ๒. asbestos-actinolite ๓. asbestos-anthophyllite ๔. asbestos-amosite ๕. asbestos-tremolite ๖. polybrominated biphenyls (PBB) ๗. polychlorinated biphenyls, (PCB) ๘. polychlorinated terphenyls, (PCT) ๙. tetraethyl lead ๑๐. tetramethyl lead ๑๑. tris (๒,๓ - dibromopropyl) phosphate

* แก้ไขเพิ่มเติมในการประชุมรัฐภาคี สมัยที่ ๑ ของอนุสัญญา Rotterdam ๒๕๔๙ โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙

พิธีสารมอนทรีออล (Montreal Protocol)*

พิธีสารมอนทรีออลว่าด้วยสารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน (Montreal Protocol on Substances That Deplete the Ozone Layer) คือสนธิสัญญาสากลที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อการควบคุมการยับยั้งและการรณรงค์ให้ลดการผลิตและการใช้สารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซนเพื่อรักษาชั้นบรรยากาศโอโซนที่เริ่มจะสูญสลายไปเนื่องจากสารเหล่านี้

นักวิทยาศาสตร์ค้นพบว่าสารเคมีบางชนิดเช่น คลอโรฟลูออโรคาร์บอน หรือ CFCs ที่มนุษย์สังเคราะห์ขึ้นและนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้ขึ้นไปทำลายชั้นโอโซนทำให้เกิดช่องว่างในชั้นบรรยากาศสตราโตสเฟียร์ ชั้นโอโซนมีความสำคัญเนื่องจากเป็นเสมือนเกราะป้องกันไม่ให้รังสีอัลตราไวโอเล็ต (ยูวี) ซึ่งเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตบนโลกตกลงมาในบรรยากาศโลกได้ ประกอบกับมีการค้นพบรูรั่วของชั้นโอโซนที่แอนตาร์กติกในปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ทำให้หลายส่วนตระหนักถึงภัยของปัญหานี้และเห็นว่าจำเป็นต้องมีมาตรการลดการใช้สารทำลายโอโซนอย่างเข้มงวดขึ้นในปีเดียวกันนี้จึงได้เกิดอนุสัญญาเวียนนา (Vienna Convention) ซึ่งเป็นอนุสัญญาที่ว่าด้วยเรื่อง การป้องกันชั้นโอโซนในบรรยากาศโลก โดยโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ หลังจากนั้นอีก ๒ ปี พิธีสารมอนทรีออลจึงถูกจัดทำขึ้นเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๐

สนธิสัญญานี้มุ่งไปที่การจำกัดการใช้กลุ่มสารประกอบประเภทไฮโดรคาร์บอน-ฮาโลเจนซึ่งพบว่ามีส่วนสำคัญในการทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน โดยสารทำลายชั้นโอโซนทั้งหมดนี้มีส่วนผสมของคลอรีนหรือโบรมีนประกอบอยู่ด้วย (ในขณะที่สารที่ประกอบด้วยฟลูออรีนเท่านั้นจะไม่ทำลายชั้นโอโซน) สนธิสัญญาได้จำแนกสารทำลายชั้นโอโซนออกเป็นกลุ่ม ๆ โดยแบ่งเป็นตารางเวลาที่ระบุถึงจำนวนปีที่การผลิตสารเหล่านี้จะต้องยุติลงและหมดสิ้นลงไปในที่สุด

โดยจุดประสงค์ของสนธิสัญญานี้ได้ถูกระบุไว้ในข้อสัญญาพิธีสาร และบรรดาประเทศที่ลงนามในพิธีสารได้แถลงว่า “ผู้ลงนามในสัญญาทราบดีว่าการแพร่กระจายของสารประกอบหนึ่งๆ (สารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน) ทั่วโลก ได้ทำให้ชั้นโอโซนหมดไปหรือเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ในระดับที่สามารถส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมวลมนุษยชาติและสิ่งแวดล้อมได้ ผู้ลงนามในสัญญาจึงตกลงที่จะปกป้องชั้นบรรยากาศโอโซน โดยการวางมาตรการล่วงหน้าเพื่อควบคุมการแพร่กระจายของสารประกอบที่ทำลายชั้นโอโซนทั่วโลกให้เท่ากับปริมาณโอโซนที่หมดไป พร้อมด้วยจุดมุ่งหมายสูงสุดในการกำจัดสารเหล่านี้ซึ่งจะเป็นไปตามพัฒนาการในด้านความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่กำลังก้าวไปข้างหน้า และผู้ลงนามในสัญญาก็รับรู้ด้วยว่าข้อกำหนดพิเศษจะต้องถูกร่างขึ้นเพื่อให้ตรงกับความเป็นจริงของประเทศที่กำลังพัฒนา”

* ที่มา: เข้าถึงได้จากเว็บไซต์ http://www.ladkrabangcustoms.com/images/column_๑๒๕๐๖๔๗๐๗๔/F๒๐๖.pdf

ทั้งนี้ บรรดาประเทศที่ลงนามในสัญญาฯ ยินยอมที่จะดำเนินการจำกัดการผลิตและการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารคลอโรฟลูโอโรคาร์บอน(CFC) ประกอบอยู่ด้วยรวมไปถึง

- ภายใน พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๓๕ ควบคุมระดับการใช้และการผลิตสารที่อยู่ในประเภทที่ ๑ ของ Annex A ไม่ให้เกิน ๑๕๐% ของระดับการใช้และการผลิตสารดังกล่าวในปี พ.ศ. ๒๕๒๙

- ภายใน พ.ศ. ๒๕๓๗ ควบคุมระดับการใช้และการผลิตสารที่อยู่ในประเภทที่ ๑ ของ Annex A ไม่ให้เกิน ๒๕% ของระดับการใช้และการผลิตสารดังกล่าวในปี พ.ศ. ๒๕๒๙

- ภายใน พ.ศ. ๒๕๓๙ ยุติการใช้และการผลิตสารที่อยู่ในประเภทที่ ๑ ของ Annex A ส่วนในสารชนิดอื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มสารประเภทที่ ๑ ของ Annex A (สารฮาโลน ๑๒๑๑, ๑๓๐๑, ๒๔๐๒; สาร CFC ๑๓, ๑๑๑, ๑๑๒ ฯลฯ) และสารเคมีบางชนิดที่ต้องการมาตรการเฉพาะในการจำกัดการใช้และการผลิต (เช่น คาร์บอนเตตระคลอไรด์) นั้นถึงกำหนดยุติการใช้และผลิตช้ากว่ากลุ่มสารข้างต้น โดยสามารถยุติการใช้ได้ภายใน พ.ศ. ๒๕๕๓ ในขณะที่การยุติการใช้สาร HCFC ที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมน้อยกว่าเริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยคาดว่าจะสามารถหยุดการใช้และการผลิตสารนี้ได้อย่างสมบูรณ์ภายใน พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายของอนุสัญญาเวียนนานั้นในเรื่องการประสานความร่วมมือด้านการวิจัย การเฝ้าสังเกตการณ์ชั้นโอโซนอย่างเป็นระบบ การติดตามการผลิตสาร CFCs และการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ส่วนพิธีสารมอนทรีออลมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศต่าง ๆ ร่วมกันจัดทำแผนดำเนินการ กำหนดมาตรการควบคุมการผลิต การใช้ การจำกัด การลดหรือเลิกใช้สารเคมีที่ทำลายชั้นโอโซนได้แก่คลอโรฟลูโอโรคาร์บอนฮาโลนคาร์บอนเตตระคลอไรด์ เมทิลคลอโรฟอร์มและเมทิลโบรไมด์ รวมทั้งติดตามตรวจสอบและประสานงานเพื่อดำเนินการลดและเลิกใช้สารเคมีที่ทำลายชั้นโอโซนตามวัตถุประสงค์อย่างเป็นรูปธรรมและที่มีผลบังคับทางกฎหมาย

โดยพิธีสารมอนทรีออลได้เปิดให้ประเทศต่างๆ ลงนามเป็นประเทศภาคีสมาชิก ในวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๐ (๑๙๘๗) และเริ่มการบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๒ (๑๙๘๙) เป็นต้นมา ตั้งแต่นั้นมา ได้มีการแก้ไขปรับปรุงพิธีสาร ๕ ครั้งด้วยกัน ครั้งแรก ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓ (๑๙๙๐), ครั้งที่สอง ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ (๑๙๙๒), ครั้งที่สาม ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ (๑๙๙๕), ครั้งที่สี่ ณ เมืองมอนทรีออล ประเทศแคนาดา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐ (๑๙๙๗) และครั้งที่ห้า ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒ (๑๙๙๙) จากการนำไปใช้อย่างกว้างขวางและเสียงสนับสนุนและชื่นชมจากนานาประเทศและหลายๆ องค์กร ทำให้พิธีสารมอนทรีออลถูกยกย่องให้เป็นตัวอย่างของการร่วมมือกันระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาในระดับนานาชาติ

มาตรการควบคุมตามพิธีสารมอนทรีออล ประกอบด้วย การควบคุมปริมาณการใช้และการผลิตไม่ให้เพิ่มขึ้น ตามลำดับความจำเป็นซึ่งมีระยะเวลาและปริมาณควบคุมแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มสารและความจำเป็นของประเทศนั้นๆ เมื่อควบคุมปริมาณการใช้แล้วจะต้องดำเนินการยกเลิกการใช้และการผลิตในระยะเวลาที่กำหนด รายละเอียดดังตารางที่ ๑

ตารางที่ 1 มาตรการควบคุมตามพิธีสารมอนทรีออล

สาร	ประเทศพัฒนาแล้ว		ประเทศกำลังพัฒนา	
	ควบคุมปริมาณการใช้ให้คงที่	ยกเลิก	ควบคุมปริมาณการใช้ให้คงที่	ยกเลิก
Chlorofluorocarbons (CFCs) Group I Annex A	1 ก.ค. 2532	1 ม.ค. 2539	1 ก.ค. 2542	1 ม.ค. 2553
Halons Group II Annex A	-	1 ม.ค. 2537	1 ม.ค. 2545	1 ม.ค. 2553
Other Fully Halogenated CFCs Group I Annex B	-	1 ม.ค. 2539	-	1 ม.ค. 2553
Carbon Tetrachloride Group II Annex B	-	1 ม.ค. 2539	-	1 ม.ค. 2553
Methyl Chloroform Group III Annex B	1 ม.ค. 2536	1 ม.ค. 2539	1 ม.ค. 2543	1 ม.ค. 2558
Hydrochlorofluorocarbons (HCFCs) Group I Annex C	1 ม.ค. 2539	1 ม.ค. 2573	1 ม.ค. 2559	1 ม.ค. 2583
Hydrobromofluorocarbons* Group II Annex C	-	1 ม.ค. 2539	-	-
Bromochlorometane* Group III Annex C	-	1 ม.ค. 2543	-	-
Methy Bromide Annex E	1 ม.ค. 2538	1 ม.ค. 2548	1 ม.ค. 2545	1 ม.ค. 2558

ที่มา: www.undp.org/seed/eap/montreal/montreal.htm; * www.unep.org/ozone/Montreal-Protocol/Montreal-Protocol2000.shtml

สารทำลายโอโซน (Ozone Depleting Substances) ควบคุมตามพิธีสารมอนทรีออล

Annex A – สารควบคุม

กลุ่ม	สาร
กลุ่ม 1 – Chlorofluorocarbons (CFCs)	
CFCl_3	(CFC-11)
CF_2Cl_2	(CFC-12)
$\text{C}_2\text{F}_3\text{Cl}_3$	(CFC-113)
$\text{C}_2\text{F}_4\text{Cl}_2$	(CFC-114)
$\text{C}_2\text{F}_5\text{Cl}$	(CFC-115)
กลุ่ม 2 - Halon	
CF_2BrCl	(halon-1211)
CF_3Br	(halon-1301)
$\text{C}_2\text{F}_4\text{Br}_2$	(halon-2402)

Annex B – สารควบคุม

กลุ่ม	สาร
กลุ่ม 1 – Other Fully Halogenated CFCs	
CF_3Cl	(CFC-13)
C_2FCl_5	(CFC-111)
$\text{C}_2\text{F}_2\text{Cl}_4$	(CFC-112)
C_3FCl_7	(CFC-211)
$\text{C}_3\text{F}_2\text{Cl}_6$	(CFC-212)
$\text{C}_3\text{F}_3\text{Cl}_5$	(CFC-213)
$\text{C}_3\text{F}_4\text{Cl}_4$	(CFC-214)
$\text{C}_3\text{F}_5\text{Cl}_3$	(CFC-215)
$\text{C}_3\text{F}_6\text{Cl}_2$	(CFC-216)
$\text{C}_3\text{F}_7\text{Cl}$	(CFC-217)
กลุ่ม 2 – Carbon Tetrachloride	
CCl_4	carbon tetrachloride
กลุ่ม 3 – Methyl Chloroform	
$\text{C}_2\text{H}_3\text{Cl}_3^*$	1,1,1-trichloroethane* (methyl chloroform)

* This formula does not refer to 1,1,2-trichloroethane.

Annex C – สารควบคุม

กลุ่ม	สาร	จำนวนไอโซเมอร์
กลุ่ม 1 – Hydrofluorocarbons (HCFCs)		
CHFCl_2	(HCFC-21)	1
CHF_2Cl	(HCFC-22)	1
CH_2FCl	(HCFC-31)	1
C_2HFCl_4	(HCFC-121)	2
$\text{C}_2\text{HF}_2\text{Cl}_3$	(HCFC-122)	3
$\text{C}_2\text{HF}_3\text{Cl}_2$	(HCFC-123)	3
CHCl_2CF_3	(HCFC-123)	
$\text{C}_2\text{HF}_4\text{Cl}$	(HCFC-124)	2
CHFClCF_3	(HCFC-124)	
$\text{C}_2\text{H}_2\text{FCl}_3$	(HCFC-131)	3
$\text{C}_2\text{H}_2\text{F}_2\text{Cl}_2$	(HCFC-132)	4
$\text{C}_2\text{H}_2\text{F}_3\text{Cl}$	(HCFC-133)	3
$\text{C}_2\text{H}_3\text{FCl}_2$	(HCFC-141)	3
CH_3CFCl_2	(HCFC-141b)	
$\text{C}_2\text{H}_3\text{F}_2\text{Cl}$	(HCFC-142)	3
$\text{CH}_3\text{CF}_2\text{Cl}$	(HCFC-142b)	
$\text{C}_2\text{H}_4\text{FCl}$	(HCFC-151)	2
C_3HFCl_6	(HCFC-221)	5
$\text{C}_3\text{HF}_2\text{Cl}_5$	(HCFC-222)	9
$\text{C}_3\text{HF}_3\text{Cl}_4$	(HCFC-223)	12
$\text{C}_3\text{HF}_4\text{Cl}_3$	(HCFC-224)	12
$\text{C}_3\text{HF}_5\text{Cl}_2$	(HCFC-225)	9
$\text{CF}_3\text{CF}_2\text{CHCl}_2$	(HCFC-225ca)	
$\text{CF}_2\text{ClCF}_2\text{CHClF}$	(HCFC-225cb)	
$\text{C}_3\text{HF}_6\text{Cl}$	(HCFC-226)	5
$\text{C}_3\text{H}_2\text{FCl}_5$	(HCFC-231)	9
$\text{C}_3\text{H}_2\text{F}_2\text{Cl}_4$	(HCFC-232)	16
$\text{C}_3\text{H}_2\text{F}_3\text{Cl}_3$	(HCFC-233)	18
$\text{C}_3\text{H}_2\text{F}_4\text{Cl}_2$	(HCFC-234)	16
$\text{C}_3\text{H}_2\text{F}_5\text{Cl}$	(HCFC-235)	9
$\text{C}_3\text{H}_3\text{FCl}_4$	(HCFC-241)	12
$\text{C}_3\text{H}_3\text{F}_2\text{Cl}_3$	(HCFC-242)	18
$\text{C}_3\text{H}_3\text{F}_3\text{Cl}_2$	(HCFC-243)	18
$\text{C}_3\text{H}_3\text{F}_4\text{Cl}$	(HCFC-244)	12

กลุ่ม	สาร	จำนวนไอโซเมอร์
$C_3H_4FCl_3$	(HCFC-251)	12
$C_3H_4F_2Cl_2$	(HCFC-252)	16
$C_3H_4F_3Cl$	(HCFC-253)	12
$C_3H_5FCl_2$	(HCFC-261)	9
$C_3H_5F_2Cl$	(HCFC-262)	9
C_3H_6FCl	(HCFC-271)	5
กลุ่ม 2 - Hydrobromofluorocarbons		
$CHFBr_2$		1
CHF_2Br	(HBFC-22B1)	1
CH_2FBr		1
C_2HFBr_4		2
$C_2HF_2Br_3$		3
$C_2HF_3Br_2$		3
C_2HF_4Br		2
$C_2H_2FBr_3$		3
$C_2H_2F_2Br_2$		4
$C_2H_2F_3Br$		3
$C_2H_3FBr_2$		3
$C_2H_3F_2Br$		3
C_2H_4FBr		2
C_3HFBr_6		5
$C_3HF_2Br_5$		9
$C_3HF_3Br_4$		12
$C_3HF_4Br_3$		12
$C_3HF_5Br_2$		9
C_3HF_6Br		5
$C_3H_2FBr_5$		9
$C_3H_2F_2Br_4$		16
$C_3H_2F_3Br_3$		18
$C_3H_2F_4Br_2$		16
$C_3H_2F_5Br$		8
$C_3H_3FBr_4$		12
$C_3H_3F_2Br_3$		18
$C_3H_3F_3Br_2$		18
$C_3H_3F_4Br$		12
$C_3H_4FBr_3$		12

กลุ่ม	สาร	จำนวนไอโซเมอร์
C ₃ H ₄ F ₂ Br ₂		16
C ₃ H ₄ F ₃ Br		12
C ₃ H ₅ FBr ₂		9
C ₃ H ₅ F ₂ Br		9
C ₃ H ₆ FBr		5
กลุ่ม 3 - Bromochloromethane		
CH ₂ BrCl	bromochloromethane	

Annex D: รายชื่อผลิตภัณฑ์ที่มีสารควบคุมที่ระบุใน Annex A

ผลิตภัณฑ์
1. เครื่องปรับอากาศรถยนต์และรถบรรทุก (ทั้งที่ประกอบและไม่ประกอบอยู่ในตัวรถ)
2. ตู้เย็นในบ้านหรือที่ใช้ทางพาณิชย์ และเครื่องปรับอากาศ / อุปกรณ์ทำความร้อน (heat pump) ตัวอย่างเช่น ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง เครื่องกำจัดความชื้น เครื่องทำน้ำเย็น เครื่องทำไอศกรีม เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น
3. ผลิตภัณฑ์ Aerosol (ยกเว้นที่เกี่ยวข้องกับยา)
4. ดังดับเพลิง
5. แผ่นกันความร้อน และฉนวนสำหรับท่อหุ้มท่อ
6. Pre-polymers

Annex E – สารควบคุม

กลุ่ม	สาร
กลุ่ม 1 – Methyl Bromide	
CH ₃ Br	methyl bromide

ที่มา : <http://www.unep.org/ozone/Montreal-Protocol/Montreal-Protocol2000.shtml>

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ

Food and Agriculture Organization of the United Nations-(FAO)^{*}

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ หรือ FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations) เป็นองค์การชำนาญพิเศษขององค์การสหประชาชาติ จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ (ค.ศ. ๑๙๔๕) สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี (พ.ศ. ๒๕๔๘) มีสมาชิกแล้วกว่า ๑๙๒ ประเทศกับองค์การสหภาพยุโรป (European Union :EU) นอกจากนี้สำนักงานใหญ่แล้ว ยังมีสำนักงานสาขา ดังนี้

สำนักงานระดับภูมิภาค (Region Office) มี ๕ แห่งได้แก่

- เอเชียและแปซิฟิกตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ (Asia and the Pacific) RAP
- แอฟริกา (Africa) RAF
- ลาตินอเมริกาและแคริบเบียน (Latin America and the Caribbean)
- ตะวันออกกลาง (Near East) RNE
- ยุโรป

สำนักงานระดับภูมิภาค (Sub-region) มี ๕ แห่งได้แก่

- แอฟริกาใต้และตะวันออก
- หมู่เกาะแปซิฟิก
- แคริบเบียน
- แอฟริกาเหนือ
- ยุโรปตะวันออก

สำนักงานประสาน (Liaison) ๕ แห่ง ตั้งอยู่ที่ กรุงเจนีวา กรุงวอชิงตันดีซี นิวยอร์ก บรัสเซลส์ และโยโกฮามา

สำนักงานผู้แทนระดับประเทศ มี ๗๘ แห่ง

สำนักงานเอเชียและแปซิฟิก ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ดูแล ๔๖ ประเทศ

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ เป็นองค์การที่มุ่งเสริมสร้างความผาสุกร่วมกัน ทั้งในส่วนกลางที่เป็นการทำงานร่วมกันและโดยลำพังตนเอง ฉะนั้นจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งไว้ ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อยกระดับการบริโภคอาหารและมาตรฐานการครองชีพของประชากรในโลกให้ดีขึ้น ด้วยความพยายามทุกวิถีทางที่จะพิชิตความยากจน
๒. เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการผลิตและการจัดสรรผลิตผลการเกษตรของโลกให้สูงขึ้น
๓. ปรับปรุงสภาวะของชนบทให้ดีขึ้น
๔. เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของโลกเพื่อให้มนุษยชาติพ้นจากความหิวโหย

^{*} ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้าถึงได้จากเว็บไซต์

หน้าที่ความรับผิดชอบ

๑. รวบรวมวิเคราะห์แปลความหมาย และเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับโภชนาการอาหารและเกษตร(รวมถึงประมง และป่าไม้)
๒. สนับสนุนและส่งเสริมให้คำแนะนำในด้านการค้นคว้าวิจัย ศึกษาเผยแพร่ความรู้การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการผลิต กรรมวิธีในการผลิตและจัดสรรอาหาร เครดิตการเกษตร ทำความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการผลิตทางการเกษตร
๓. ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ
๔. ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และที่จำเป็นขององค์การ

ลักษณะของการบริหารงาน

๑. การประชุมสมัชชา (Conference) เป็นการประชุมที่มีอำนาจในการควบคุมการดำเนินงานขององค์การ ซึ่งจัดให้มีการประชุมทุกๆ ๒ ปี ในเดือนพฤศจิกายน โดยประเทศสมาชิกทุกประเทศส่งผู้แทนไปเข้าร่วมการประชุม ซึ่งหัวหน้าผู้แทนโดยส่วนใหญ่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเกษตรของประเทศนั้นๆ และการประชุมนี้เพื่อพิจารณาเรื่องสำคัญๆ คือ

- ๑.๑ ปัญหาและสถานการณ์เกี่ยวกับอาหารและเกษตรของโลก
- ๑.๒ กำหนดแผนงานที่จะต้องดำเนินการต่อไป
- ๑.๓ กำหนดงบประมาณ
- ๑.๔ แก้ไขเพิ่มเติมกฎและระเบียบในธรรมนูญองค์การ ฯลฯ

๒. การประชุมสภามন্ত্রী (Council) คณะมนตรีจะทำหน้าที่แทนสมัชชา ในช่วงที่ไม่มีการประชุมสมัชชา ประกอบด้วยประเทศสมาชิก ๔๙ ประเทศ ซึ่งเลือกโดยที่ประชุมสมัชชา อยู่ในตำแหน่งครั้งละ ๓ ปี และมีประธานอิสระ (Independence Chairman) ซึ่งเลือกโดยที่ประชุมสมัชชา เป็นประธาน นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการอื่นๆอีก ๘ คณะกรรมการ โดยทำหน้าที่ช่วยเหลือคณะมนตรีได้แก่

- คณะกรรมการด้านแผนงาน (Programme Committee-PC)
- คณะกรรมการการเงินและการคลัง (Finance Committee - FC)
- คณะกรรมการฝ่ายธรรมนูญและกฎหมาย (Committee on Constitutional and Legal Matters-CCLM)
- คณะกรรมการเกษตร (Committee on Agriculture-COAG)
- คณะกรรมการประมง (Committee on Fisheries-COFI)
- คณะกรรมการป่าไม้ (Committee on Forestry-COFO)
- คณะกรรมการความมั่นคงด้านอาหารโลก (Committee on World Food Security-CFS) และ
- คณะกรรมการโภคภัณฑ์ (Committee on Commodity Problems-CCP)

สำนักงานเลขาธิการ (Secretariat) กำหนดให้มีผู้อำนวยการใหญ่ (Director-General) เป็นหัวหน้าองค์การซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประเทศสมาชิกในการประชุมสมัชชาองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ FAO (FAO Conference) อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๖ ปี และสามารถสมัครเลือกตั้งซ้ำได้อีก ปัจจุบันมี นายโจเซ กราเซียโน ดาซิลวา ชาวบราซิล ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการใหญ่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ

งบประมาณและการเงิน

ได้จากค่าบำรุงของประเทศสมาชิก โดยเก็บตามอัตรารายได้ประชาชาติ รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ เช่น สถานะของประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด หนี้ต่างประเทศ และอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น ซึ่งยึดหลักวิธีการคำนวณตามสหประชาชาติ สำหรับวงเงินประมาณ ที่ประชุมสมัชชาองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เป็นผู้กำหนดเงินงบประมาณค่าใช้จ่ายคราวละ ๒ ปี (Biennium) ซึ่งเงินงบประมาณขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ FAO (Regular Budget) นี้ใช้ในการปฏิบัติงานปกติขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO)

ปัจจุบันประเทศไทยต้องชำระเงินค่าบำรุงสมาชิกให้แก่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ปีละประมาณ ๙๕๒,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ (๔๐.๘ ล้านบาท) และมีการตั้งคณะกรรมการประสานงานกับองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ การเกษตรต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่ประสานการทำงานระหว่างองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) และสำนักงานเอเชียและแปซิฟิก (RAP) ที่กรุงเทพฯ โดยมีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานคณะกรรมการฯ ผู้อำนวยการกองการเกษตรต่างประเทศ เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ และประกอบด้วยผู้แทนจากกรมต่างๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ

โดยกำหนดให้วันที่ ๑๖ ตุลาคม (วันจัดตั้งองค์การฯ) ของทุกปีเป็นวันอาหารโลก โดยมีการจัดงานพร้อมกันทั้งที่สำนักงานใหญ่ และสำนักงานภูมิภาค ส่วนการจัดงานวันอาหารโลกของแต่ละประเทศจัดขึ้นในวันใดก็ได้ แต่ส่วนมากจะจัดขึ้นก่อนองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) คือ ก่อนวันที่ ๑๖ ตุลาคม (สำหรับประเทศไทยได้จัดขึ้น ๒ ครั้ง ในแต่ละปีคือระดับภูมิภาคและระดับประเทศ)

บทความและข่าวสารจากสื่อมวลชน

กรมศุลกากร มุ่งหมายใช้ระบบพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีอาเซียน*

กรมศุลกากร ร่วมกับ ศุลกากรอาเซียน ปรับปรุงแก้ไขพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนีอาเซียน (ASEAN Harmonised Tariff Nomenclature : AHTN) ฉบับปี ๒๐๐๗ ให้สอดคล้องกับการแก้ไขพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี (HS) ขององค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization : WCO) ฉบับปี ๒๐๑๒ และรองรับรายการสินค้าที่มีความสำคัญระหว่างกันภายในกลุ่มอาเซียน เพื่อให้มีความทันสมัย ชัดเจน สอดคล้องกับรูปแบบทางการค้าระหว่างประเทศ และการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นกลไกในการติดตามการเคลื่อนย้ายสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนับเป็นก้าวสำคัญอีกก้าวหนึ่งของประเทศไทยและอาเซียนที่จะนำไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีกำหนดใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕

นายประสงค์ พุทธเนศ อธิบดีกรมศุลกากรเปิดเผยว่า ศุลกากรไทย และศุลกากรอาเซียนอีก ๙ ประเทศ ได้รับเอาพิธีสารว่าด้วยการนำพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนีอาเซียนมาใช้กับการค้าทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีเป้าหมายให้ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ ใช้พิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนีอาเซียน(AHTN) อย่างเป็นทางการเป็นแบบเดียวกัน และเพื่อให้ระบบพิกัดศุลกากรอาเซียนสอดคล้องกับระบบฮาร์โมนีขององค์การศุลกากรโลก WCO ศุลกากรอาเซียนจึงได้ร่วมกันปรับปรุงพิกัดระบบฮาร์โมนีอาเซียน จากฉบับ ๒๐๐๗ มาเป็นฉบับ ๒๐๑๒ ซึ่งในส่วนของประเทศไทย จะมีการแก้ไขเลขรหัสสินค้า และรายละเอียดของรายการสินค้าในภาค ๒ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ การแก้ไขประกาศกระทรวงการคลัง ยกเว้นและลดอัตราอากรที่ออกตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (อัตราอากรที่จัดเก็บเป็นการทั่วไป) และที่ออกตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (อัตราอากรที่ใช้สิทธิพิเศษทางการค้าตามข้อผูกพันระหว่างประเทศ) เช่น ความตกลงการค้าเสรีจำนวน ๑๐ ฉบับ และความตกลงองค์การการค้าโลก เป็นต้น รวมไปถึงการออกประกาศและคำสั่งทั่วไปกรมศุลกากร ที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ในการขอรับสิทธิพิเศษทางการค้าตามข้อผูกพันระหว่างประเทศ

สำหรับสาระสำคัญในการแก้ไขพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี ๒๐๑๒ ประกอบด้วย การแก้ไขเพื่อสะท้อนความสำคัญของข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหารของโลก ซึ่งจัดเป็นกลุ่มการแก้ไขหลัก ตามข้อเสนอภายใต้แผนดำเนินการขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) การกำหนดรายการสินค้าเนื่องจากเหตุผลด้านการคุ้มครองสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น การกำหนดประเภทพิกัดใหม่ เพื่อกำกับ ควบคุม และ

* ที่มา: วารสารทรานสปอร์ต เจอร์นัล ประจำวันที่ ๑๒ - ๑๘ กันยายน ๒๕๕๔

ติดตามการเคลื่อนย้ายเคมีภัณฑ์อันตรายบางชนิด ที่ใช้เป็นยาปราบศัตรูพืช ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามอนุสัญญารอตเตอร์ดัม การกำหนดประเภทย่อยสารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน กลุ่มไฮโดรคลอโรฟลูออโรคาร์บอน (HCFCs) ที่ควบคุมตามพิธีสารมอนทรีออล หรือการกำหนดประเภทย่อยสำหรับนอร์เอพีดรีน ซึ่งเป็นสารตั้งต้นแอมเฟตามีน นอกจากนี้ ยังมีรายการที่กำหนดขึ้นใหม่ตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เช่น ไบโอดีเซล รายการที่กำหนดขึ้นใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบทางการค้าในปัจจุบัน การปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติให้มีความชัดเจน และการจำแนกพิกัดให้มีความเรียบง่าย ซึ่งการแก้ไขพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนิซขององค์การศุลกากรโลกWCOในรอบนี้มีจำนวน ๒๒๕ กลุ่มรายการ ปรับปรุงประเภทย่อย (รหัสตัวเลข ๖ หลัก) จาก ๕,๐๕๒ รายการ เป็น ๕,๒๐๕ รายการ สำหรับพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนิซอาเซียน ฉบับใหม่ปรับปรุงประเภทย่อย(รหัสตัวเลข ๘ หลัก)จาก ๘,๓๐๐ เป็น ๘,๕๕๘ รายการ

การปรับปรุงแก้ไขพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนิซอาเซียน ในครั้งนี้ เป็นการปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมรายการสินค้า ผู้ประกอบการนำเข้า-ส่งออก ต้องสำแดงพิกัดศุลกากรเลขรหัสใหม่สำหรับรายการสินค้าที่เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม โดยกรมศุลกากร จะได้จัดสัมมนาผู้ประกอบการนำเข้า-ส่งออก เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันในปลายปี ๒๕๕๔

องค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization: WCO)*

องค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization: WCO) ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ในชื่อ “คณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร”(Customs Cooperation Council: CCC) จัดเป็นองค์การอิสระร่วมของกลุ่มรัฐบาลระหว่างประเทศมีหน้าที่ในการเสริมสร้างและสนับสนุนการดำเนินงานและการบริหารงานของศุลกากรประเทศสมาชิกต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงบรัสเซลส์ประเทศเบลเยียมปัจจุบันมีประเทศที่เข้าเป็นสมาชิกรวม ๑๗๖ ประเทศ โดยประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การศุลกากรโลก เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕

หน้าที่หลักขององค์การศุลกากรโลกคือ พัฒนาและบริหารเครื่องมือเพื่อปรับปรุงพิธีการและระบบงานศุลกากรของประเทศสมาชิกให้ทันสมัยและสอดคล้องกัน รวมทั้งส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างศุลกากรประเทศต่างๆ และระหว่างศุลกากรกับภาคเอกชน และจัดให้มีการฝึกอบรมสำหรับภาคเอกชน

องค์การศุลกากรโลกมีกลไกการดำเนินงานในรูปคณะมนตรี คณะกรรมการ และคณะกรรมการต่าง ๆ ได้แก่

- (๑) การประชุมคณะมนตรี (Council Session)
- (๒) คณะกรรมการด้านนโยบาย (Policy Commission)
- (๓) คณะกรรมการด้านการเงิน (Finance Committee)
- (๔) คณะกรรมการด้านการป้องกันและปราบปราม (Enforcement Committee)
- (๕) คณะกรรมการเทคนิคถาวร (Permanent Technical Committee)
- (๖) คณะกรรมการระบบฮาร์โมนิไนซ์ (Harmonized System Committee)
- (๗) คณะกรรมการเทคนิคด้านกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Technical Committee on Rules of Origin)
- (๘) คณะกรรมการเทคนิคด้านการประเมินราคา (Technical Committee on Customs Valuation)

ตำแหน่ง WCO Vice-Chair ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

ในการประชุม WCO Council sessions ครั้งที่ ๑๑๕/๑๑๖ ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๔-๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๓ ณ ประเทศเบลเยียม ศุลกากรเกาหลีในฐานะ Vice-Chair ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ได้เชิญ อธิบดีกรมศุลกากร ขึ้นรับมอบธงเพื่อเป็นสัญลักษณ์การรับมอบตำแหน่ง Vice-Chair ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ต่อจากศุลกากรเกาหลีโดยที่ประเทศไทยจะมีวาระ

* ที่มา : เข้าถึงได้จากเว็บไซต์ <http://www.newswit.com/gen/2010-07-01/f7b2af7832ded60dc8818556c5866f6be/>

การดำรงตำแหน่งดังกล่าวจำนวน ๒ ปี(ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓-๒๕๕๕) อธิบดีกรมศุลกากรได้กล่าวขอบคุณประเทศสมาชิกภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ที่ได้เลือกให้ประเทศไทยดำรงตำแหน่งดังกล่าวพร้อมได้แสดงเจตจำนงที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ ภายใต้การสนับสนุนของประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกและจะปฏิบัติหน้าที่ Vice-Chair ต่อจากศุลกากรเกาหลีซึ่งครบวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ แล้วนั้น

ในฐานะ WCO Vice-Chair ของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก จะมีบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อประเทศสมาชิก (๓๓ ประเทศ) คือ

- เป็นหลักในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในภูมิภาค รวมทั้งส่งเสริมประเทศสมาชิกให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของ WCO

- แจ้งความต้องการของภูมิภาคเกี่ยวกับกิจกรรมของ WCO และนำความคิดเห็นของประเทศสมาชิกในภูมิภาค เสนอต่อที่ประชุม Policy Commission

- เป็นตัวแทนของ WCO ในการประชุมระหว่างประเทศในภูมิภาค

- เป็นเจ้าภาพการประชุมระดับภูมิภาค เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของ WCO และหารือในเรื่องที่เป็นความสนใจของสมาชิกในภูมิภาคฯ

- จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ รายงาน วารสาร กิจกรรมต่างๆ ของภูมิภาค รวมถึงการดูแลและปรับปรุง Website ของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

- เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม Regional Head of Customs Administrations Conference ครั้งที่ ๑๔

- เป็นผู้ประสานงานในการพัฒนา ปรับปรุงและประเมินผลและจัดพิมพ์แผนยุทธศาสตร์ของภูมิภาค (Regional Strategic Plan: RSG)

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ทำให้ศุลกากรไทยได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการกำหนดและผลักดันนโยบายที่สำคัญขององค์การศุลกากรโลก

๒. ทำให้ศุลกากรไทยมีโอกาสร่วมพิจารณาและแสดงความคิดเห็นต่อแนวทางในการปฏิบัติที่สำคัญ ๆ ของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ก่อนนำเข้าสู่การพิจารณาและลงมติของที่ประชุมประจำปี WCO Council Session เพื่อให้ประเทศสมาชิกรับมาถือปฏิบัติ

๓. ช่วยส่งเสริมบทบาทของศุลกากรไทยในเวทีศุลกากรโลก

๔. เป็นการแสดงความจริงใจต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และ WCO

๕. เพิ่มระดับความสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกได้มากขึ้น

๖. ช่วยในการพัฒนาบุคลากรของศุลกากรไทยให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการทำงานระดับสากลเพิ่มขึ้น

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและผลประโยชน์จาก FTA*

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้มีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” (ASEAN Economic Community: AEC) ผ่านสื่อสารมวลชนอย่างกว้างขวาง โดยเนื้อหามุ่งเน้นให้ภาคเอกชนไทยตระหนักถึงการใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี (Free trade area, FTA) ที่ประเทศไทยทำไว้กับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งเป็นตลาดทางการค้าขนาดใหญ่พร้อมกับการเติบโตทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน แต่อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการไทยจะทำอะไรที่จะสามารถเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากโอกาสที่เปิดกว้างนี้ได้ อย่างแท้จริงซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่สมควรให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ประกอบการไทย

เกี่ยวกับเรื่องนี้ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (The Thailand Development Research Institute) หรือทีดีอาร์ไอ นำเสนอผลการพิจารณาศึกษาโครงการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถภาคอุตสาหกรรม ภายใต้นโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศของไทย (ระยะที่ ๒) ซึ่งได้ศึกษา “การเก็บเกี่ยวประโยชน์จาก FTA กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าและเครื่องข่ายการผลิตในอาเซียน” โดยพิจารณาศึกษาตัวอย่างผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในการได้รับประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี FTA หลายราย ทั้งผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งที่เป็นผู้ประกอบการสัญชาติไทยและผู้ประกอบการที่มีหุ้นส่วนกับต่างชาติ พบว่า ความสำเร็จเกิดจากการใช้กลยุทธ์ ๒ ประการ และ ๗ แนวทางการปฏิบัติที่ดี ในการนี้ จะได้นำเสนอข้อมูลอันเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการรายอื่นๆ ได้นำไปประยุกต์ใช้ดังต่อไปนี้

ประการที่ ๑ “รู้เขา” ผู้ส่งออกควรรู้ข้อมูลพื้นฐาน ๓ อย่างคือ

- ประเทศผู้ค้าจำแนกสินค้าเข้าไว้ในพิกัดศุลกากรใด ให้สิทธิลดหย่อนภาษีศุลกากรในการนำเข้าสินค้าหรือไม่ และถ้าสินค้านั้นมีสิทธิใช้ได้อัตราภาษีศุลกากรภายใต้ FTA เป็นเท่าใดและแตกต่างจากอัตราภาษีปกติหรือไม่เพียงใด เพราะความแตกต่างคือข้อได้เปรียบหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับนั่นเอง ซึ่งปัจจุบัน ถ้าไม่นับรวมสินค้าที่มีอัตราภาษีปกติอยู่ที่ศูนย์อยู่แล้ว จะมีสินค้าส่งออกประเทศคู่ค้าที่ทำ FTA กับเราจำนวน ๔๔,๐๔๕ รายการหรือคิดเป็นมูลค่า ๕๑ เพอร์เซ็นต์ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดไปประเทศเหล่านี้ ที่มีสิทธิและควรจะใช้สิทธิภายใต้ FTA เนื่องจากมีข้อได้เปรียบทางการค้าเหนือคู่แข่งทางการค้าที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ดังกล่าว

ยกตัวอย่าง สินค้าหนึ่งรายการเช่น เสื้อเชิ้ตสตรีภายใต้พิกัด ๖๑๐๖๑๐ ที่ส่งออกไปยังญี่ปุ่นมีอัตราภาษีภายใต้ FTA เป็นศูนย์ แต่ถ้าส่งออกโดยไม่ใช้สิทธิจะต้องเสียภาษีสูงถึง ๑๐.๙ เพอร์เซ็นต์ นั่นหมายความว่าถ้าใช้ประโยชน์ภายใต้ FTA สินค้าจะมีราคาลดลงทันที ๑๐.๙ เพอร์เซ็นต์

* ที่มา : ณัฐวุฒิ ลักษณ์าปัญญากุล สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ หรือเข้าถึงได้ที่เว็บไซต์ www.thaipr.net

ข้อเท็จจริงอาจไม่ได้กำไรเพิ่มขึ้นโดยตรงเท่ากับข้อได้เปรียบที่ได้เนื่องจากในทางปฏิบัติกำไรจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นอุปสงค์ อุปทาน และอำนาจในการต่อรองทางธุรกิจในขณะนั้น แต่ในสภาพตลาดปัจจุบันที่มีการแข่งขันด้านราคากันสูง การที่สินค้าไม่ต้องเสียภาษีศุลกากรหรือเสียในระดับที่ต่ำกว่าคู่แข่ง แค่เพียง ๒-๓ เปอร์เซ็นต์ ก็อาจทำให้ราคาสินค้าถูกกว่าของคู่แข่ง และมียอดการซื้อสินค้ามากขึ้นหรืออย่างน้อยๆ ข้อได้เปรียบทางการค้าที่ได้ก็น่าจะพอชดเชยกำไรที่ลดลงจากการต่อรองราคาได้

จากการประมาณการ พบว่าบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นกรณีศึกษาบริษัทหนึ่งได้ประโยชน์จากการเสียภาษีลดลงรวมประมาณ ๘ เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดหรือคิดเป็นมูลค่า ๔๗๗ ล้านบาทต่อปี ส่วนบริษัทขนาดใหญ่อีกบริษัทได้ประโยชน์ไป ๖.๕ เปอร์เซ็นต์ หรือคิดเป็น ๒,๒๔๖ ล้านบาทต่อปี

บริษัทขนาดกลางอีก ๒ บริษัทก็ได้ประโยชน์ในระดับสูงไม่แตกต่างจากบริษัทขนาดใหญ่เท่าใดนัก โดยได้ประโยชน์ไป ๖.๕ และ ๕.๖ เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

เมื่อผู้ประกอบการทราบถึงข้อได้เปรียบทางการค้าแล้ว

ประการที่ ๒ กลยุทธ์ต่อมาคือการ “รู้เรา” หลังจากที่เราว่าผลประโยชน์ที่จะได้เป็นเท่าใดแล้ว ผู้ส่งออกควรพิจารณาต้นทุนที่จะเกิดขึ้นทั้งหมด เพื่อตัดสินใจว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้ประโยชน์ภายใต้FTA นั้นจะคุ้มค่าหรือไม่

ทั้งนี้ ต้นทุนที่ผู้ส่งออกต้องใช้ในการปฏิบัติตามข้อกำหนดมีอยู่ ๒ ด้าน

ต้นทุนแรก คือ ต้นทุนจากการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตตลอดจนแหล่งวัตถุดิบที่ใช้ FTA แต่ละฉบับมีการระบุกฎเกณฑ์ว่าจะสามารถใช้วัตถุดิบในการผลิตสินค้าแต่ละรายการได้จากแหล่งใดบ้าง และใช้จากแต่ละแหล่งได้มากน้อยเท่าใด กฎเกณฑ์นี้มีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่ากฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า เช่น เสื้อเชิ้ตที่สามารถใช้สิทธิส่งออกไปญี่ปุ่นได้ต้องใช้ผ้าที่ผลิตจากประเทศอาเซียนหรือจากญี่ปุ่นเท่านั้น แต่หากท่านใช้ผ้าจากประเทศอื่นก็อาจเจอปัญหาได้คือ ผ้ามีราคาสูงขึ้น การหาคนหรือองค์กรที่จัดหาสินค้ารายใหม่ (Supplier) และการปรับการทำงานของเครื่องจักรให้เข้ากับผ้าจากแหล่งใหม่

ต้นทุนที่สอง คือ ต้นทุนจากการยื่นขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่าใบซีโอ (Certificate of Origin: C/O) หากไม่นับค่าธรรมเนียมในการตรวจสอบแหล่งกำเนิดสินค้าที่มีราคา ๓๐ บาทต่อสินค้าหนึ่งรายการภายใต้ FTA หนึ่งฉบับ และค่าธรรมเนียมในการออกใบซีโอที่มีราคา ๓๐ บาทต่อการส่งออกหนึ่งครั้ง ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าเดินทาง ติดต่อประสานงานกับกรมการค้าต่างประเทศและผู้ทำหน้าที่ด้านพิธีการเอกสารพิธีการทางศุลกากรหรือ (Shipping) ซึ่งไม่มากนัก แต่ต้นทุนที่ควรให้ความสำคัญคือต้นทุนในการจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

เอกสารที่ต้องใช้นั้นประกอบด้วย เอกสารลำดับแรกเป็นเอกสารโครงสร้าง ต้นทุนที่สรุปว่าในการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วย มีการใช้วัตถุดิบอะไรในราคาเท่าใด ชื่อวัตถุดิบจากที่ไหน กำไรเท่าใด และต้องเก็บใบกำกับภาษีหรือใบเสร็จรับเงินจากคนหรือองค์กรที่จัดหา

สินค้ารายใหม่ (Supplier) ทั้งหมดไว้เป็นหลักฐาน แล้วไปยื่นต่อกรมการค้าต่างประเทศเพื่อยืนยันว่าสินค้าผ่านกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า

เอกสารลำดับที่สองเป็นเอกสารยืนยันการส่งออกภายใต้ FTA ที่สรุปว่าจะส่งสินค้าที่ได้รับการประทับตราว่าผ่านกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าแล้วไปให้ใคร ปริมาณเท่าใด ราคาเท่าใด และส่งไปอย่างไร เอกสารฉบับนี้ ต้องมีเอกสารฉบับหนึ่งที่มีชื่อเรียกแตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าต้องการใช้ประโยชน์ภายใต้ FTA ฉบับใด เช่น พอร์มอะติกาดี (ATIGA D) จะใช้กับ FTA กับประเทศอาเซียน พอร์มเจเทปป้า (JTEPA) จะใช้กับ FTA กับญี่ปุ่น และยังคงใช้ใบกำกับภาษีและใบตราขนส่งสินค้าที่ส่งถึงคู่ค้าด้วย

การจัดเตรียมเอกสารสำคัญนี้ แม้จะเป็นต้นทุนที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่หากมีการบริหารจัดการภายในองค์กรเป็นอย่างดี ก็อาจเป็นต้นทุนไม่มากและเมื่อเทียบกับมูลค่าการส่งออกสำหรับ ๗ แนวทางการปฏิบัติที่ดีซึ่งจะช่วยให้การใช้ประโยชน์ภายใต้ FTA สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

แนวทางแรก เห็นควรมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบแก่พนักงานฝ่ายต่างๆ ให้ชัดเจน ตั้งแต่การหาข้อมูลอัตราภาษีภายใต้ FTA การตัดสินใจยื่นขอใบซีโอ การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการดำเนินการไปติดต่อกับกรมการค้าต่างประเทศการมอบหมายงานไม่ได้หมายความว่าต้องดำเนินการรับพนักงานเพิ่มเสมอไปบริษัทขนาดกลางและเล็กที่มีพนักงานจำกัดก็สามารถทำงานเหล่านี้ได้ไม่ลำบาก เช่น การให้พนักงานฝ่ายการตลาดและพนักงานฝ่ายขายที่มีอยู่เดิมหาข้อมูลอัตราภาษีภายใต้ FTA และตัดสินใจว่าจะยื่นขอใบซีโอหรือไม่ เพราะโดยปกติแล้วพนักงานเหล่านี้จะเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงในการหาข้อมูลด้านการตลาดและการติดต่อประสานงานกับคู่ค้าอยู่แล้ว ส่วนการรวบรวมเอกสารและการติดต่อกับกรมการค้าต่างประเทศก็อาจให้พนักงานฝ่ายโลจิสติกส์ในบริษัทหรือว่าจ้างผู้ทำหน้าที่ด้านพิธีการเอกสารพิธีการทางศุลกากรหรือ (Shipping) หรือบริษัทนายหน้าที่ช่วยเหลือในการดำเนินการส่งออกต่อไป

แนวทางที่สอง เห็นควรให้ดำเนินการจัดระบบการประสานงานระหว่างฝ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ทำอย่างไรให้ผู้รวบรวมเอกสารได้รับข้อมูลต้นทุนการผลิตสินค้าซึ่งมักจะรับผิดชอบโดยพนักงานฝ่ายจัดซื้อที่เป็นผู้ติดต่อกับคนหรือองค์กรที่จัดหาสินค้ารายใหม่ (Supplier) และข้อมูลเงื่อนไขของราคาค่าสินค้า ที่รวมค่าขนส่ง (Free On Board F.O.B.) ซึ่งกำหนดโดยพนักงานฝ่ายขาย รวมถึงข้อมูลการขนส่งสินค้าทางเรือ ทางอากาศ หรือทางบก ซึ่งอยู่กับพนักงานฝ่ายโลจิสติกส์ภายในบริษัทหรือผู้ทำหน้าที่ด้านพิธีการเอกสารพิธีการทางศุลกากรหรือ (Shipping)

แนวทางที่สาม ที่สำคัญไม่น้อยคือการจัดการระบบบัญชีและระบบการผลิตของบริษัทให้ได้มาตรฐาน ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นหากเจ้าหน้าที่รัฐจะเข้ามาตรวจสอบย้อนหลัง ส่วนนี้เป็นประเด็นที่หลายบริษัทโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทขนาดเล็กกังวลกันมาก หากเริ่มให้ความสนใจกับประเด็นนี้ได้ แม้ว่าผลประโยชน์ด้านภาษีจาก FTA ผลประกอบการก็จัดเก็บได้เพิ่มมากขึ้นด้วย สำหรับบริษัทขนาดใหญ่และขนาดกลางที่มีการส่งออกสินค้าหลายรายการก็อาจพิจารณาความคุ้มค่าจากการใช้ระบบการวางแผนบริหารทรัพยากร

ขององค์กร อาทิ โปรแกรมการวางแผนทรัพยากรทางธุรกิจขององค์กรโดยรวม เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด (Enterprise Resource Planning ERP) ต่างๆ

แนวทางที่สี่ จากกรณีศึกษาส่วนใหญ่ได้ข้อมูลว่า ถึงแม้เป็นผู้ประกอบการขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมก็ต้องพบปัญหาอุปสรรคในการขอใช้ประโยชน์ภายใต้ FTA ผู้ประกอบการเหล่านี้ควรเก็บรวบรวมเป็นประเด็นไว้ แล้วนำมาวางแผนว่าจะแก้ไขปัญหายังไง แล้วดำเนินการปฏิบัติ ตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติ และปรับปรุงแก้ไขต่อไป เป็นกระบวนการแก้ไขปัญหายังต่อเนื่อง

แนวทางที่ห้า มุ่งเน้นการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กรและภายนอกองค์กร เมื่อพบปัญหา อาจแก้ไขด้วยการแลกเปลี่ยนและปรึกษาข้อมูลกันระหว่างพนักงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการฝึกอบรมพนักงานเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง บางปัญหาอาจแก้ไขได้ด้วยการปรึกษาหารือกับหน่วยงานภาครัฐโดยตรงหรือแก้ปัญหาโดยนักวิชาการหรือผู้ที่เชี่ยวชาญเรื่องดังกล่าว

แนวทางที่หก การนำเรื่องสิทธิประโยชน์ด้านภาษีไปใช้เป็นกลยุทธ์ส่งเสริมการตลาด ค่าภาษีศุลกากร ภาษีมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนภาษีภายในต่างๆ

แนวทางสุดท้าย คือ การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับ FTA อย่างสม่ำเสมอ และช่องทางการลงทุนที่มีต้นทุนต่ำที่สุด การหาข้อมูลจากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ หรือสอบถามความเคลื่อนไหวจากคู่ค้าซึ่งอาจทราบข้อมูลเหล่านี้อยู่แล้ว นอกจากนี้ ยังมีช่องทางผ่านการเข้าร่วมงานสัมมนา สื่อหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ ก็สามารถปรึกษากับผู้ทำหน้าที่ด้านพิธีการเอกสารพิธีการทางศุลกากรหรือ (Shipping) หรือบริษัทนายหน้าที่ช่วยเหลือในการส่งออก

อนาคตประเทศไทยภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)*

ประเทศไทยจะเข้าเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือที่เรียกชื่อเป็นทางการว่า ASEAN Economic Community (AEC) ในระยะเวลาอีก ๔ ปีจากนี้ ซึ่งถือได้ว่าจะเป็น การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยเป็นอย่างมาก อันจะเป็นการรวมประเทศ ๑๐ ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia) เป็นเขตเศรษฐกิจเดียวกัน ในช่วงที่ผ่านมา คนไทยส่วนใหญ่ในประเทศยังไม่ค่อยได้รับรู้และเข้าใจถึงบทบาทของไทยในการร่วมจัดตั้ง AEC เท่าที่ควร ซึ่งเป็นสิ่งที่รัฐบาลจำเป็นต้องเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนและภาคธุรกิจไทยต่อไป เพราะปรากฏการณ์ AEC นั้น จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตคนไทยอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ซึ่งเป็นกรณีที่จะต้องรับรู้ถึงที่มาของความร่วมมืออาเซียน และแนวทางการรวมตัวทางเศรษฐกิจภายใต้กรอบ AEC รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นกับภาคธุรกิจของไทยในอนาคต

ในอดีตที่ผ่านมา ความร่วมมืออาเซียน (ASEAN) ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยในระยะแรก เริ่มต้นเป็นไปอย่างช้าๆ เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งอาเซียนในระยะแรกได้มุ่งเน้นที่จะเสริมสร้างความแข็งแกร่งของภูมิภาคทางด้านการเมืองเสียมากกว่า โดยแม้ว่าจะได้มีการจัดทำ ASEAN Preferential Trading Arrangements (PTA) ตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ แต่ในความเป็นจริงแล้ว การค้าเสรีมิได้คืบหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากสินค้าที่นำมาให้สิทธิประโยชน์ไม่ได้มีการค้าขายกันจริงในภูมิภาค อย่างไรก็ดี เมื่ออาเซียนได้จัดให้มีการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาความสามัคคีแห่งอาเซียน (Declaration of ASEAN Concord) เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ นับแต่นั้นเป็นต้นมา ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ให้ความสำคัญในด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจมากขึ้น ต่อมายุคทองของความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของอาเซียนได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินงานเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area) ที่ได้มีการกำหนดรูปแบบ แนวทางและวิธีการลดภาษีศุลกากรระหว่างประเทศสมาชิกที่ชัดเจน ซึ่งภายหลังจากในเกือบ ๒๐ ปีต่อมาการดำเนินงาน AFTA มีความคืบหน้าไปมาก โดยอัตราภาษีสินค้าของประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม ๖ ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และบรูไนดารุสซาลาม ได้ปรับลดภาษีสินค้าจำนวนกว่าร้อยละ ๙๕ ของรายการสินค้าในพิกัดศุลกากรทั้งหมดเป็นร้อยละ ๐ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ ในขณะที่ประเทศอาเซียนใหม่ ๔ ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนามที่ได้ทยอยเข้าเป็นสมาชิก AFTA ไม่พร้อมกัน และยังเป็นกลุ่มประเทศที่มีความพร้อมน้อยกว่าประเทศสมาชิกเดิม จึงได้มีการกำหนดการปรับลดภาษีศุลกากรเป็นศูนย์ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยอาจมีความยืดหยุ่นได้ในสินค้าบางรายการได้จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๑

* ที่มา : หนังสือพิมพ์สยามรัฐ บทความพิเศษ โดย ดร. โชติชัย สุวรรณ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ นโยบายและเศรษฐกิจพลังงาน บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔

นอกจากการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าแล้วอาเซียนยังได้ให้ความสำคัญกับการเปิดเสรีด้านการค้าบริการและการลงทุน โดยได้จัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และความตกลงเขตการลงทุนอาเซียน(ASEAN Investment Area: AIA) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน และดึงดูดการลงทุนทั้งจากภายในและภายนอกภูมิภาคให้สูงขึ้น

ต่อมา ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียนในขั้นต่อไปได้พัฒนาไปสู่ยุค AEC โดยได้เกิดขึ้นในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๙ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนได้ประกาศปฏิญญาบาหลี (Bali Concord II) เพื่อแสดงเจตนารมณ์ที่จะนำอาเซียนไปสู่การเป็น AEC ภายในปีพ.ศ.๒๕๖๓(ค.ศ.๒๐๒๐) ซึ่งต่อมาในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๒ เมื่อต้นปีพ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้เร่งรัดเป้าหมายดังกล่าวเป็นปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) แทน เพื่อเร่งสร้างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนให้เห็นผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ให้ประเทศสมาชิกสามารถรับผลประโยชน์จากการเปิดเสรีในด้านต่างๆ ระหว่างกัน ภายใต้เป้าหมายเพื่อสร้างตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน และมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรีมากขึ้น และก่อนที่จะมีการเปิดตลาดให้กับประเทศคู่เจรจาภายนอกภูมิภาค เช่น จีน ญี่ปุ่นและเกาหลี เป็นต้น รวมถึงสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับอาเซียนถ่วงดุลอำนาจของประเทศที่มีศักยภาพใหม่ๆ อย่างจีน และอินเดีย

ในการดำเนินงานไปสู่การเป็น AEC จำเป็นต้องมีการวางรากฐานเพื่อนำไปสู่การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่สำคัญและกว้างขวางมากขึ้น อาเซียนจึงได้จัดทำพิมพ์เขียวภายใต้ AEC Blueprint ซึ่งประกอบด้วย ๓ ด้านหลัก คือ

๑. ด้านความมั่นคง
๒. ด้านเศรษฐกิจ และ
๓. ด้านสังคมและวัฒนธรรม

โดยหลังจากนั้น อาเซียนได้มีการจัดทำกฎบัตรอาเซียน(ASEAN Charter) ซึ่งเป็นเสมือนธรรมนูญของอาเซียน ที่จะเปลี่ยนสถานะของอาเซียนจากการรวมตัวในรูปแบบสมาคมเป็นองค์การระหว่างประเทศ (International Organization) ที่มีฐานะทางกฎหมาย ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการรองรับการดำเนินงานไปสู่ AEC ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยกฎบัตรนี้ได้มีผลบังคับใช้แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๑

ทั้งนี้ องค์ประกอบสำคัญภายใต้ AEC Blueprint ประกอบด้วย ๔ ส่วนหลัก ซึ่งอ้างอิงมาจากเป้าหมายการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนตามแถลงการณ์บาหลี ฉบับที่ ๒ (Bali Concord II) ได้แก่

(๑) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว โดยให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนให้เป็นรูปธรรม

(๒) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน ซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น กรอบนโยบายการแข่งขันของอาเซียน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษีและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศและพลังงาน)

(๓) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค โดยการพัฒนา SMEs และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่างๆ เช่น โครงการริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

(๔) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบาย เศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในด้านการผลิตและการจำหน่ายภายในภูมิภาคให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

ในอนาคตต่อไป การรวมตัวเป็น AEC จะมีผลกระทบภาคธุรกิจของประเทศไทย เป็นอย่างมากในเกือบทุกมิติ โดยประเทศไทยจะต้องมีการเสรีตลาดสินค้าและบริการ รวมทั้งการลงทุนให้กับประเทศสมาชิกอาเซียน โดยในการเปิดเสรีการค้าสินค้า ประเทศไทยได้มีการปรับลดภาษีเหลือศูนย์สำหรับรายการสินค้าลดภาษีทั่วไป (Inclusion List) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นมาในการเปิดเสรีการค้าบริการจะมีสาขาบริการสำคัญ (Priority Integration Sectors: PIS) ได้แก่ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาสุขาภาพ สาขาการท่องเที่ยว และสาขาโลจิสติกส์โดยจะเป็นการอนุญาตการเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นในสาขาบริการสำคัญของไทยได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ยกเว้นสาขาโลจิสติกส์ที่เลื่อนเป็นปี พ.ศ. ๒๕๕๖ สำหรับสาขาบริการอื่น (Non-Priority Services Sector) ครอบคลุมบริการทุกสาขานอกจากสาขาบริการสำคัญ (priority services sectors) ได้กำหนดเป้าหมายการเปิดเสรีภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) โดยจะอนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนสามารถเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นในสาขาบริการอื่นๆ ของไทยได้ร้อยละ ๗๐ สำหรับสาขาการบริการด้านการเงิน ประเทศไทยจะต้องทยอยเปิดเสรีตามลำดับอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงทางการเงิน เศรษฐกิจและสังคมแต่ยังมีได้มีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนนักในการเปิดเสรีการลงทุน โดยจะได้มีการเปิดเสรีการลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมที่ตกลงกันและการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติ ซึ่งไทยได้เริ่มดำเนินการแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ยกเว้นสาขาอุตสาหกรรมในบัญชียกเว้นภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

สำหรับการเปิดเสรีด้านเงินทุนเคลื่อนย้าย ประเทศไทยจะเปิดให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรียิ่งขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยให้มีมาตรการปกป้องที่เพียงพอเพื่อรองรับผลกระทบจากปัญหาความผันผวนของเศรษฐกิจมหภาค และความเสี่ยงเชิงระบบ รวมถึงการมีสิทธิที่จะใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจมหภาค สำหรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี จะให้บริหารจัดการการเคลื่อนย้ายหรืออำนวยความสะดวกในการเดินทางสำหรับบุคคลธรรมดาที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าบริการ และการลงทุนให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของแต่ละประเทศ โดยอำนวยความสะดวก

สะดวกในการตรวจลงตราและออกใบอนุญาตทำงานสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพและแรงงานฝีมืออาเซียน ที่เกี่ยวข้องกับการค้าข้ามพรมแดน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน

ทั้งนี้ ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการรวมตัวเป็น AEC โดยการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนจะช่วยขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุน ซึ่งสะท้อนได้จากที่เมื่อเริ่มดำเนินการ AFTA ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ อาเซียนได้เพิ่มความสำคัญในการเป็นตลาดส่งออกของไทยจนปัจจุบันเป็นตลาดส่งออกอันดับ ๑ ของไทย นำทั้งสหรัฐฯ และญี่ปุ่น โดยมีมูลค่าการส่งออกในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ กว่า ๗ หมื่นล้านเหรียญสหรัฐฯ และยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต เมื่ออุปสรรคทางการค้าทั้งภาษีและไม่ใช่ภาษีถูกยกเลิกให้หมดไป จะเปิดโอกาสให้สินค้าเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีในภูมิภาคและเพิ่มปริมาณการค้าให้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในด้านการลงทุน ประเทศไทยยังมีโอกาสที่จะขยายความร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาเซียนได้อีกมาก โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ไทยได้รับเงินลงทุนโดยตรง (FDI) จากประเทศสมาชิกอาเซียนเพียง ๓๘๗ ล้านเหรียญสหรัฐฯ จากยอดเงิน FDI เข้าไทยรวมกว่า ๕,๐๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเมื่อมีการเคลื่อนย้ายเงินทุนได้เสรีมากขึ้น จะเปิดโอกาสให้ไทยมีโอกาสรับเงินลงทุนหรือออกไปลงทุนในกลุ่มอาเซียนได้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ การรวมตัวเป็น AEC จะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการภายในประเทศจากการใช้ทรัพยากรการผลิตร่วมกันและการเป็นพันธมิตรในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ จากการจัดอุปสรรคในด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิก จากผลการศึกษาของกระทรวงพาณิชย์ของไทยพบว่า การรวมกลุ่มของอาเซียนเป็น AEC จะช่วยลดต้นทุนการทำธุรกรรมในบางกลุ่มสินค้าของอาเซียนได้ถึงร้อยละ ๒๐ รวมทั้งจะเป็นการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนภายในประเทศสมาชิกจากการดำเนินงานตามแผนงานในด้านการลดอุปสรรคทั้งด้านการค้าและการลงทุน ซึ่งมีผลการศึกษาว่าการรวมกลุ่มของอาเซียนไปสู่ AEC จะช่วยเพิ่มศักยภาพเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้ GDP สามารถขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๘-๑๐ ต่อปี นอกจากนี้ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ การสร้างความเชื่อมั่นของเศรษฐกิจไทยในเวทีโลกเป็นส่วนสำคัญ ซึ่งจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งและชัดเจนร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาคมโลกเกี่ยวกับพัฒนาการในด้านเศรษฐกิจของไทยและของภูมิภาคอาเซียน

อย่างไรก็ตาม บางภาคธุรกิจของไทยอาจได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรี ซึ่งรัฐบาลได้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและบริการ สำหรับช่วยเหลือภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบการในสินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าอุตสาหกรรม และบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า โดยมีกรมการค้าต่างประเทศ ภายใต้กระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก นอกจากนี้ รัฐบาลไทยได้จัดทำกฎหมายว่าด้วยมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นมาตรการรองรับให้กับผู้ประกอบการในประเทศในกรณีที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งหากการดำเนินงานตามแผนงานภายใต้ AEC Blueprint ก่อให้เกิดผลกระทบก็สามารถนำกฎหมายนี้มาใช้ได้ นอกจากนี้ ในเชิงของเศรษฐกิจมหภาค

ยังมีประเด็นที่รัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนควรต้องเรียนรู้จากประสบการณ์การรวมตัวทางเศรษฐกิจของยุโรป ซึ่งแต่ละประเทศในยุโรปมีความแตกต่างในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะนโยบายการคลังที่มากเกินไป จนทำให้เกิดปัญหาวิกฤตหนี้เงินยูโร เช่นในทุกวันนี้ ดังนั้น ในอนาคตข้างหน้าหากประเทศอาเซียนจะพัฒนา AEC ไปสู่สหภาพอาเซียนหรือ ASEAN Union เหมือนเช่นในยุโรปคงต้องเอาบทเรียนและประสบการณ์จากทวีปยุโรปมาศึกษาให้รายละเอียดและเข้าใจถึงผลกระทบให้ครบถ้วน ในการนี้ สรุปว่าการรวมตัวทางเศรษฐกิจนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอันจะเป็นการฉีกกำลังและเสริมสร้างการทำงานร่วมกัน (Synergy) ทำให้ภูมิภาคอาเซียนสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้ แต่การรวมตัวทางเศรษฐกิจก็สามารถเป็นดาบสองคมเช่นกัน ดังที่เห็นได้ในยุโรปในปัจจุบัน หากประเทศสมาชิกไม่ระมัดระวังในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจ ขาดการประสานนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกต่างๆ หรือไม่สามารถตรวจสอบการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจระหว่างกัน สิ่งนี้จะเป็นภารกิจอันสำคัญของการเป็น AEC ในระยะยาว ต่อไป

ภาคผนวก

: พระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

พระราชกำหนด

พิกัดอัตราศุลกากร

พ.ศ. ๒๕๓๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

เป็นปีที่ ๔๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓

(๒) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔

(๓) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๔

(๔) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๔

(๕) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๕

(๖) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๕

(๗) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๕

(๘) พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๖

(๙) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๖

(๑๐) พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

(๑๑) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๐๖

(๑๒) พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗

- (๕๑) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๓๙) พ.ศ. ๒๕๒๒
 (๕๒) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔๐) พ.ศ. ๒๕๒๓
 (๕๓) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔๑) พ.ศ. ๒๕๒๔
 (๕๔) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔๒) พ.ศ. ๒๕๒๕
 (๕๕) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔๓) พ.ศ. ๒๕๒๖
 (๕๖) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔๔) พ.ศ. ๒๕๒๗
 (๕๗) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔๕) พ.ศ. ๒๕๒๘

มาตรา ๔ ของที่นำหรือพาเข้ามาในหรือส่งหรือพาออกไปนอกราชอาณาจักรนั้นให้เรียกเก็บและเสียอากรตามที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราอากรท้ายพระราชกำหนดนี้

ในการคำนวณเงินอากรที่ต้องเสียหรือจ่ายคืนแต่ละรายการ เศษของหนึ่งบาทให้ปัดทิ้ง

มาตรา ๔/๑^๒ ของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปจากพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย - มาเลเซีย ให้เรียกเก็บและเสียอากรตามที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดนี้ ทั้งนี้ ให้ลดอัตราอากรที่นำมาใช้ในการเรียกเก็บแก่ของดังกล่าวลงร้อยละห้าสิบ

ในการคำนวณเงินอากรที่ต้องเสียหรือจ่ายคืนแต่ละรายการ เศษของหนึ่งบาทให้ปัดทิ้ง

ของที่นำเข้ามาในพื้นที่พัฒนาร่วมตามวรรคหนึ่ง หากเป็นของที่ได้รับความคิดเห็นชอบทางศุลกากร เครื่องมือเครื่องใช้ หรือวัสดุสิ่งของสำหรับใช้ในพื้นที่พัฒนาร่วมดังกล่าว และนำเข้าโดยองค์กรร่วมไทย - มาเลเซียตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย - มาเลเซีย หรือบุคคลใด ๆ ที่ได้รับอำนาจจากองค์กรร่วมนั้น ให้ได้รับยกเว้นอากร

ให้เรียกเก็บอากรจากของตามวรรคสามได้ เมื่อได้มีการหารือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งมาเลเซียแล้ว

มาตรา ๕ ของใดที่ระบุอัตราอากรทั้งตามราคาและตามสภาพ ให้เสียอากรในอัตราที่คิดเป็นเงินสูงกว่า

มาตรา ๖ ถ้าอธิบดีกรมศุลกากรเห็นว่ามีการหลีกเลี่ยงอากรที่พึงเก็บแก่สิ่งซึ่งสมบูรณ์แล้ว โดยวิธีนำสิ่งนั้นเข้ามาเป็นส่วน ๆ ต่างหากจากกัน จะเป็นในวาระเดียวกันหรือต่างวาระกันก็ดี ก็ให้เรียกเก็บอากรแก่ส่วนนั้น ๆ รวมกันในอัตราที่ถือเสมือนว่าเป็นสิ่งที่ได้ประกอบมาสมบูรณ์แล้ว

มาตรา ๗ การสำแดงรายการในใบขนสินค้าขาเข้าและใบขนสินค้าขาออกนั้นมีให้ถือว่าบริบูรณ์ นอกจากจะสำแดงประเภทของและเกณฑ์ปริมาณที่ต้องใช้ในการเก็บอากรให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่จำแนกและกำหนดไว้ในพิกัดอัตราอากรท้ายพระราชกำหนดนี้

^๒ มาตรา ๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๘

มาตรา ๘ ของที่ต้องเสียอากรตามสภาพนั้น

(๑) ถ้าเป็นของประเภทอาหารที่บรรจุภาชนะโดยมีของเหลวหล่อเลี้ยงด้วย เพื่อประโยชน์ในการถนอมอาหาร น้ำหนักที่ใช้เป็นเกณฑ์คำนวณอากรให้ถือเอาน้ำหนักแห้งของรวมทั้งของเหลวที่บรรจุในภาชนะนั้น

(๒) ถ้าบรรจุในหีบห่อหรือภาชนะใด ๆ เพื่อจำหน่ายทั้งหีบห่อหรือภาชนะ และมีเครื่องหมายหรือป้ายแสดงปริมาณแห้งของติดไว้ที่หีบห่อหรือภาชนะนั้น เพื่อประโยชน์ในการคำนวณอากร อธิบดีกรมศุลกากรจะถือว่าหีบห่อหรือภาชนะนั้น ๆ บรรจุของตามปริมาณดังที่แสดงไว้ก็ได้

มาตรา ๙^๓ ของที่ต้องเสียอากรตามราคานั้น อธิบดีกรมศุลกากรจะประกาศเป็นครั้ง

คราวก็ได้ว่า ราคาศุลกากรสำหรับของประเภทหนึ่งประเภทใด กำหนดเป็นเงินเท่าใด ให้ถือราคาเช่นว่านี้เป็นเกณฑ์ประเมินเงินอากรในประเภทของที่ประกาศนั้นนับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไปจนกว่าจะมีประกาศยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลง

การประกาศ การยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงประกาศในวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐ ของใดซึ่งในเวลานำเข้าได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรเพราะเหตุที่

นำเข้ามาเพื่อใช้เองโดยบุคคลที่มีสิทธิเช่นนั้น หรือเพราะเหตุที่นำเข้ามาเพื่อใช้ประโยชน์อย่างใดที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ ถ้าหากของนั้นได้ออนไปเป็นของบุคคลที่ไม่มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรหรือได้นำไปใช้ในการอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ หรือสิทธิที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรสิ้นสุดลงของนั้นจะต้องเสียอากรโดยถือสภาพของของ ราคา และอัตราอากรที่เป็นอยู่ในวันโอนหรือนำไปใช้ในการอื่น หรือวันที่สิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรสิ้นสุดลงเป็นเกณฑ์ในการคำนวณอากร สำหรับกรณีที่ได้รับลดหย่อนอากร ให้เสียอากรเพิ่มจากที่ได้เสียไว้แล้วให้ครบถ้วนตามจำนวนเงินอากรที่พึงต้องเสียทั้งหมดในเมื่อได้คำนวณตามเกณฑ์เช่นว่านั้น ทั้งนี้ ให้แจ้งขอชำระอากรหรืออากรเพิ่มต่อกรมศุลกากรหรือด่านศุลกากรที่ได้นำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักร ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ความรับผิดชอบจะต้องชำระอากรหรืออากรเพิ่มเกิดขึ้นและต้องชำระ ณ ที่ทำการศุลกากรซึ่งกรมศุลกากรกำหนดให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจำนวนเงินอากรหรืออากรเพิ่มอันจะพึงต้องชำระ ถ้ามิได้มีการปฏิบัติเช่นว่านั้น ให้ถือว่าของนั้นได้นำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยหลีกเลี่ยงการเสียอากร แต่มีให้นำมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาใช้บังคับในกรณีของนั้นได้ออนไปโดยสุจริต

การชำระอากรหรืออากรเพิ่มตามความในวรรคแรก ให้เป็นความรับผิดชอบของผู้โอนของนั้นไปเป็นของบุคคลที่ไม่มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากร หรือผู้ที่มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรได้นำหรือยินยอมให้นำของนั้นไปใช้ในการอื่น หรือผู้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นหรือลดหย่อนอากรสิ้นสุดลงในขณะเป็นเจ้าของ แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ที่มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรถึงแก่ความตายในขณะเป็นเจ้าของ ให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาท แล้วแต่กรณี เป็นผู้รับผิดชอบชำระ

^๓ มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร

อากรหรืออากรเพิ่ม โดยให้แจ้งขอชำระอากรหรืออากรเพิ่มภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รู้ว่าของนั้น ผู้ตายได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากร

บทบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียอากรหรืออากรเพิ่มตามมาตรา นี้ มิให้ใช้บังคับในกรณีที่ของนั้นนำเข้าโดยกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งถ้ามีการจำหน่ายของนั้น จะต้องส่งรายรับทั้งสิ้นให้แก่รัฐโดยไม่หักค่าใช้จ่ายใดๆ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจ ประกาศกำหนดให้ของบางประเภทหรือบางชนิดซึ่งบุคคลที่มีสิทธิได้รับยกเว้น หรือลดหย่อนอากร นำเข้ามาเพื่อใช้เอง หรือของบางประเภทหรือบางชนิดที่นำเข้ามาเพื่อใช้ประโยชน์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะ ตามความในวรรคหนึ่ง ได้รับยกเว้นจากบทบังคับแห่งมาตรานี้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้ การประกาศให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑ ของใดซึ่งในเวลานำเข้าได้รับยกเว้นอากรโดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องส่งกลับ ออกไปภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าภายในระยะเวลาที่กำหนดนั้นของนั้นได้ออนไปเป็นของบุคคลที่มี สิทธิได้รับยกเว้นอากรหากนำของนั้นเข้ามาเอง หรือได้นำไปใช้ประโยชน์ที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับ ยกเว้นอากรในการนำเข้าโดยไม่มีเงื่อนไขว่าจะต้องส่งกลับออกไป ให้ของนั้นหลุดพ้นจากเงื่อนไข ดังกล่าว แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ สำหรับของที่ได้รับยกเว้นอากรเพราะนำเข้า โดยบุคคลที่มีสิทธิ หรือเพราะนำเข้าเพื่อใช้ประโยชน์ที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ให้ถือว่าของนั้นได้ นำเข้า โดยผู้รับโอนหรือเพื่อใช้ประโยชน์ดังกล่าวตั้งแต่วันที่โอนหรือนำไปใช้ประโยชน์นั้น

มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศหรือเพื่อความผาสุกของ ประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศลดอัตราอากรสำหรับของใด ๆ จากอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตรา ศุลกากร หรือยกเว้นอากรสำหรับของใด ๆ หรือเรียกเก็บอากรพิเศษเพิ่มขึ้นสำหรับของใด ๆ ไม่เกิน ร้อยละห้าสิบของอัตราอากรที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากรสำหรับของนั้น ทั้งนี้ โดยจะกำหนด หลักเกณฑ์และเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

การประกาศ การยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงประกาศในวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราช กิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเห็นว่าของใดที่นำเข้ามา เป็นของที่ได้รับการช่วยเหลือจากประเทศหรือบุคคลใดโดยวิธีอื่นนอกจากการคืนหรือชดเชยเงินค่า ภาษีอากรอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่การเกษตรหรือการอุตสาหกรรมในประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศให้เรียกเก็บ อากรพิเศษแก่ของนั้นในอัตราตามที่เห็นสมควรนอกเหนือไปจากอากรที่พึงต้องเสียตามปกติ แต่อากร พิเศษที่เรียกเก็บนี้จะต้องไม่เกินจำนวนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเห็นว่าได้มีการช่วยเหลือ ดังกล่าวข้างต้น

การประกาศ การยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงประกาศในวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราช กิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔^๕ เพื่อปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศยกเว้น ลดหรือเพิ่มอากรจากอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร หรือประกาศเรียกเก็บอากรตามอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร สำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศที่ร่วมลงนามหรือลักษณะตามที่ระบุไว้ในสัญญาหรือความตกลงดังกล่าว ทั้งนี้ จะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

การประกาศ การยกเลิกหรือการเปลี่ยนแปลงประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ ทวิ^๖ เพื่อปฏิบัติตามข้อผูกพันตามอนุสัญญาระบบฮาร์โมนีส์ หรือเพื่อปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศยกเลิก เพิ่ม หรือแก้ไขเพิ่มเติมความในภาค ๑ หลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร และภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้าท้ายพระราชกำหนดนี้ได้ โดยในการนี้ให้มีอำนาจประกาศยกเลิก เพิ่ม หรือแก้ไขเพิ่มเติมอัตราอากรในช่องอัตราอากรขาเข้าให้เท่ากับหรือไม่สูงกว่าอัตราเดิมตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ขณะที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นได้ด้วย

ประกาศตามวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ ตริ^๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศยกเว้น ลด หรือเพิ่มอากรสำหรับของใด ๆ ที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปจากพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย - มาเลเซีย จากอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

การประกาศ การยกเลิก หรือการเปลี่ยนแปลงประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจตีความในพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดนี้โดยวิธีออกประกาศแจ้งพิกัดอัตราศุลกากร

การตีความตามวรรคหนึ่ง มิให้มีผลย้อนหลัง

การตีความให้ถือตามหลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากรในภาค ๑ ท้ายพระราชกำหนดนี้ ประกอบกับคำอธิบายพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนีส์ของคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากรที่จัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดตั้งคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร ซึ่งทำเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ และประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕

^๕ มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๗

^๖ มาตรา ๑๔ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^๗ มาตรา ๑๔ ตริ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๘

มาตรา ๑๖ บรรดาบทกฎหมายที่ถูกยกเลิกตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดนี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บอากรที่ค้างชำระ หรือที่พึงชำระหรือในการคืนอากรก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๗ บรรดาประกาศหรือคำสั่งที่ออกตามกฎหมายที่ถูกยกเลิกตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดนี้ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีประกาศหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ตีนสุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

[พิกัดท้ายพระราชบัญญัติ]

๑. ภาค ๑ หลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร
๒. ภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้า
๓. ภาค ๓ พิกัดอัตราอากรขาออก
๔. ภาค ๔ ของที่รับยกเว้นอากร

หมายเหตุ

สำหรับพิกัดท้ายพระราชบัญญัติ กล่าวคือ ภาค ๑ หลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร ภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้า ภาค ๓ พิกัดอัตราอากรขาออก และภาค ๔ ของที่รับยกเว้นอากร นั้น โปรดศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากราชกิจจานุเบกษา ดังนี้

- ภาค ๑ หลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๗๖ ฉบับพิเศษ หน้า ๑ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๐

- ภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้า ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๙ ตอนที่ ๒ ก ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๕

- ภาค ๓ พิกัดอัตราอากรขาออก ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๔ ก หน้า ๑๖ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๘

- ภาค ๔ ของที่รับยกเว้นอากร ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๗๖ ฉบับพิเศษ หน้า ๑ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๖๐ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๒๔ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๙ และราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๖๗ ก หน้า ๑๒ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๕

“ ภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้า แก้ไขโดยพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

“ ประเภท ๘ ภาค ๓ พิกัดอัตราอากรขาออก ท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๘

“ ข้อรายการของประเภท ๑๖ ภาค ๔ ของที่รับยกเว้นอากร ท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

“ ข้อรายการของประเภท ๑๑ ภาค ๔ ของที่รับยกเว้นอากร ท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๙

“ ข้อรายการของประเภท ๑๒ ภาค ๔ ของที่รับยกเว้นอากร ท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๕

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันนั้น ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้พิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดดังกล่าว ซึ่งนำมาจากระบบพิกัดศุลกากรซึ่งเรียกว่า CCN ล้าสมัย ขาดรายละเอียดและความชัดเจน ซึ่งเป็นผลเสียแก่การค้า การอุตสาหกรรมและการลงทุนของประเทศสมควรปรับปรุงพระราชกำหนดดังกล่าวเสียใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยนำหลักการและโครงสร้างการจำแนกประเภทพิกัดสินค้า ซึ่งเรียกว่าระบบฮาร์โมนิซันเป็นระบบที่ชัดเจนกว่ามาใช้แทน และเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันจะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๗^{๑๐}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกำหนดอัตราศุลกากรมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ให้รัฐบาลสามารถยกเว้น ลดหรือเพิ่มอากรจากอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร หรือประกาศเรียกเก็บอากรตามอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากรเพื่อรองรับพันธกรณีต่าง ๆ ที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก หรือที่ประเทศไทยจะร่วมลงนาม หรือเข้าเป็นสมาชิกในอนาคต จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑^{๑๑}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่อุตสาหกรรมเหล็กมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ เป็นอันมาก จึงจำเป็นต้องให้ความคุ้มครองและส่งเสริมการประกอบอุตสาหกรรมเหล็กเพื่อประโยชน์ต่อการลงทุนซึ่งจะเป็นผลให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมั่นคงขึ้น จึงสมควรปรับปรุงโครงสร้างพิกัดอัตราศุลกากรเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็กให้เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาของระบบเศรษฐกิจโดยเร็ว และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ในการที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑^{๑๒}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่คนพิการเป็นทรัพยากรส่วนหนึ่งของประเทศ แต่เนื่องจากสภาพของความพิการเป็นอุปสรรคในการดำรงชีวิต ในการประกอบอาชีพ และในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม ดังนั้นเพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสดำรงชีวิตในสังคม

^{๑๐} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๑/ตอนที่ ๖๒ ก/หน้า ๓/๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๗

^{๑๑} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕/ตอนที่ ๒๕ ก/หน้า ๑/๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๑

^{๑๒} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕/ตอนที่ ๖๐ ก/หน้า ๑/๑๑ กันยายน ๒๕๔๑

ให้ทัดเทียมคนปกติ มีโอกาสประกอบอาชีพหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมได้ดียิ่งขึ้น จึงสมควรส่งเสริมให้คนพิการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพให้มีสภาพที่ดีขึ้น โดยยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับของที่นำเข้ามาสำหรับคนพิการใช้โดยเฉพาะหรือใช้ในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑^{๑๓}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประเทศไทยเป็นภาคีสัญญาระบบฮาร์โมนไนซ์ (International Convention on the Harmonized Commodity Description and Coding System) ซึ่งคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากรตามอนุสัญญาดังกล่าวได้กำหนดให้แก้ไขการจำแนกประเภทสินค้าอยู่เสมอ เพื่อความสอดคล้องและความสะดวกในการค้าระหว่างประเทศ ทำให้จำต้องแก้ไขพิกัดอัตราศุลกากรให้รวดเร็วและสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศดังกล่าว จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศแก้ไขพิกัดอัตราศุลกากรได้ แต่ทั้งนี้จะต้องมีอัตราเท่ากับหรือไม่สูงกว่าอัตราเดิม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓^{๑๔}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก ซึ่งต้องนำความในมาตรา ๗ ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า ๑๙๙๔ มาถือปฏิบัติ และโดยที่ความตกลงดังกล่าวได้กำหนดให้ใช้ราคาศุลกากรเป็นเกณฑ์ในการประเมินเงินอากรสำหรับของนำเข้า ซึ่งแตกต่างจากมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่กำหนดให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจประกาศราคาในท้องตลาดเป็นรายเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ประเมินเงินอากรสำหรับของนำเข้าได้ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๗ ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า ๑๙๙๔ จึงต้องยกเลิกวรรคกำหนดให้ใช้ราคาในท้องตลาดเป็นรายเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ประเมินเงินอากรสำหรับของนำเข้าโดยให้ใช้ราคาศุลกากรแทน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๓^{๑๕}

^{๑๓} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕/ตอนที่ ๗๘ ก/หน้า ๑/๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๑

^{๑๔} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗/ตอนที่ ๙ ก/หน้า ๑๘/๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

^{๑๕} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗/ตอนที่ ๑๐๘ ก/หน้า ๘/๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันได้มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นต้น แต่ทว่าพระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้กำหนดยกเว้นอากรให้กับของที่นำเข้ามาหรือส่งออกไปเพื่อแจกให้เปล่าเป็นการสาธารณกุศลแก่ประชาชนโดยผ่านส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือของที่นำเข้ามาเพื่อบริจาคเป็นสาธารณประโยชน์แก่ส่วนราชการดังกล่าวเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่ได้จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือที่จะได้จัดตั้งขึ้นต่อไปในอนาคตได้รับสิทธิประโยชน์เช่นเดียวกัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ เพื่อกำหนดเพิ่มให้ของที่นำเข้ามาหรือส่งออกไปเพื่อบริจาคเป็นการสาธารณกุศลแก่ประชาชนโดยผ่านหน่วยงานของรัฐ หรือของที่นำเข้ามาเพื่อให้แก่หน่วยงานของรัฐเป็นของที่ได้รับยกเว้นอากรเพิ่มขึ้นด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๕^{๖๖}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้กำหนดให้ของที่นำเข้าโดยทางไปรษณีย์ ซึ่งแต่ละทึบห่อมีราคาไม่เกินห้าร้อยบาท เป็นของที่ได้รับยกเว้นอากร แต่เนื่องจากปัจจุบันเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ทำให้มูลค่าของนำเข้าดังกล่าวไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากร สมควรแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มมูลค่าของของที่นำเข้าโดยทางไปรษณีย์ที่ได้รับยกเว้นอากรให้สูงขึ้น นอกจากนั้นของที่นำเข้าทางสนามบินศุลกากรซึ่งมีลักษณะเป็นการนำของเข้าโดยเร่งด่วนและมีการดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับการนำของเข้าโดยทางไปรษณีย์ ยังมีได้กำหนดให้เป็นของที่ได้รับยกเว้นอากร สมควรกำหนดให้ของที่นำเข้าทางสนามบินศุลกากร เป็นของที่ได้รับยกเว้นอากรเช่นเดียวกับของที่นำเข้าโดยทางไปรษณีย์ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้นำของเข้าทั้งสองกรณี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๗^{๖๗}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ประเทศไทยได้ลงนามในพิธีสารว่าด้วยการนำพิกัตอัตราศุลกากรฮาร์โมนิอาเซียนมาใช้ ทำให้ต้องแก้ไขพิกัตอัตราศุลกากรให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามพิธีสารดังกล่าว จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศแก้ไขเพิ่มเติมความในภาค ๑ หลักเกณฑ์การตีความพิกัตอัตราศุลกากร และภาค ๒ อัตราอากรขาเข้า เพื่อปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศได้ด้วย การดำเนินการดังกล่าวจะทำให้สามารถจำแนกประเภทสินค้าได้สอดคล้องกับระบบการจำแนกประเภทสินค้าของอาเซียนซึ่งมีความสำคัญในการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

^{๖๖} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙/ตอนที่ ๖๗ ก/หน้า ๑๒/๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๕

^{๖๗} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑/ตอนที่ ๕ ก/หน้า ๑/๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการโดยเร่งด่วนเพื่อประโยชน์ต่อการลงทุนในอาเซียนและส่งเสริมสนับสนุนการเปิดการค้าเสรีอันจะเป็นผลให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมั่นคงขึ้น และโดยที่เรื่องนี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๘^{๑๘}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างราชอาณาจักรไทยและมาเลเซียเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรร่วมเพื่อแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ทะเลในบริเวณที่กำหนดของไหล่ทวีปของประเทศทั้งสองในอ่าวไทย ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และในความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งมาเลเซียว่าด้วยธรรมเนียมและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดตั้งองค์กรร่วมไทย - มาเลเซีย ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบแล้ว เพื่อให้การปฏิบัติการเป็นไปตามบันทึกความเข้าใจและความตกลงดังกล่าวในเรื่องการเรียกเก็บอากรศุลกากร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๙^{๑๙}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกขององค์การศุลกากรโลกและเป็นภาคีอนุสัญญาาระบบฮาร์โมนีซ์ขององค์การศุลกากรโลก ซึ่งตามอนุสัญญาดังกล่าวได้มีการปรับปรุงการจำแนกประเภทสินค้าตามระบบพิกัดฮาร์โมนีซ์ ครั้งที่ ๔ และมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป ประกอบกับประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกอาเซียนได้ร่วมลงนาม และรับพิธีสารว่าด้วยการนำพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีซ์อาเซียนมาใช้ โดยพิธีสารดังกล่าวได้กำหนดให้ใช้พิกัดศุลกากรในระดับ ๘ หลักร่วมกัน และขยายการใช้พิกัดดังกล่าวกับสินค้านอกกลุ่มสมาชิกอาเซียนตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไปด้วย และโดยที่เป็นกรณีมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับการภาษีอากรที่ต้องพิจารณาโดยด่วนและลับ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕^{๒๐}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกองค์การศุลกากรโลกและเป็นภาคีอนุสัญญาาระบบฮาร์โมนีซ์ขององค์การศุลกากรโลก ซึ่งตามอนุสัญญาดังกล่าวได้มีการปรับปรุงแก้ไขการจำแนกประเภทสินค้าตามระบบฮาร์โมนีซ์ ครั้งที่ ๕ และ

^{๑๘} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒/ตอนที่ ๔ ก/หน้า ๑๖/๑๓ มกราคม ๒๕๔๘

^{๑๙} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓/ตอนที่ ๑๒๔ ก/หน้า ๑/๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๙

^{๒๐} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๙/ตอนที่ ๒ ก/หน้า ๑/๖ มกราคม ๒๕๕๕

มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ประกอบกับประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกอาเซียน ได้ร่วมลงนามและรับพิธีสารว่าด้วยการนำพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีอาเซียนมาใช้ ซึ่งพิธีสารดังกล่าวได้กำหนดให้ใช้พิกัดศุลกากรในระดับ ๘ หลักร่วมกัน และโดยที่เป็นกรณีมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

พ.ร.ก.ฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกำหนดฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณารายการของพ.ร.ก.ฉบับนี้